

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om en översyn av serviceprocessen för arbetssökande och av vissa förutsättningar för erhållande av arbetslöshetsförmån

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om en översyn av serviceprocessen för arbetssökande och av vissa förutsättningar för erhållande av arbetslöshetsförmån (RP 167/2021 rd): Ärendet har remitterats till arbetslivs- och jämställdhetsutskottet för betänkande och till grundlagsutskottet och social- och hälsovårdsutskottet för utlåtande.

Utlåtanden

Utlåtande har lämnats av

- grundlagsutskottet GrUU 44/2021 rd
- social- och hälsovårdsutskottet ShUU 18/2021 rd

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringsråd Timo Meling, arbets- och näringsministeriet
- specialsakkunnig Elisabeth Heinonen, arbets- och näringsministeriet
- specialsakkunnig Eero Janhonen, arbets- och näringsministeriet
- äldre justitieombudsmannasekreterare Päivi Pihlajisto, riksdagens justitieombudsmans kansli
- finansråd Jukka Mattila, finansministeriet
- undervisningsråd Tiina Polo, undervisnings- och kulturministeriet
- konsultativ tjänsteman Susanna Rahkonen, social- och hälsovårdsministeriet
- specialsakkunnig Joni Rehunen, social- och hälsovårdsministeriet
- enhetschef Satu Huikuri, Närings-, trafik- och miljöcentralen i Lappland
- ledande expert Timo Aulanko, Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland
- jurist Riku Hurme, NTM-centralen i Nyland, enheten för juridiska tjänster
- kunderfarenhetschef Riku Eiho, UF-centret
- direktör Anu Huotari, Norra Karelens arbets- och näringsbyrå
- servicechef Minna Viitaharju, Nylands arbets- och näringsbyrå
- jurist Antti Ristimäki, Folkpensionsanstalten
- utvecklingschef Jarno Karjalainen, Institutet för hälsa och välfärd (THL)
- chef för invandrings- och sysselsättningsfrågor Ilkka Haahtela, Helsingfors stad

Betänkande AjUB 17/2021 rd

- sysselsättningsdirektör Päivi Pöntinen, Jyväskylä stad
- sysselsättningsexpert Juha Heinonen, Kuhmo stad
- chef för sysselsättningstjänster Pirjo Oksanen, Kuopio stad
- chef för sysselsättningstjänster Minna Virta, Salo stad
- kundrelationschef Hanna Sauli, Navigatorn Vanda
- utvecklingschef Erja Lindberg, Finlands Kommunförbund
- projektsamordnare Jari Lindström, Finlands Kommunförbund
- verkställande direktör Jaana Pakarinen, Vates-stiftelsen
- huvudförtroendeman Kari Reponen, Fackförbundet Pro rf
- expert Reetta Pietikäinen, Into - etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta ry
- jurist Oskari Korhonen, Centralförbundet för Mental Hälsa rf
- specialsakkunnig Päivi Kiiskinen, SOSTE Finlands social och hälsa rf
- verksamhetsledare Jukka Haapakoski, Työttömien Keskusjärjestö ry
- specialforskare Simo Aho
- expert Robert Arnkil
- professor Markus Jäntti
- forskare Mikko Kesä
- politics doktor Tomi Kyyrä.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- justitieministeriet
- forskningssamordnare Merja Kauhanen, Forskning om arbete och ekonomi LABORE
- Tammerfors stad
- Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf
- STTK rf
- Akava ry
- Finlands näringsliv rf
- Företagarna i Finland rf
- Henkilöstöpalveluyritysten Liitto ry
- Arbetsgivarna för servicebranscherna PALTA rf
- Arbetslöshetskassornas Samorganisation rf.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår ändringar i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, lagen om utkomstskydd för arbetslösa, lagen om ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen, lagen om främjande av integration, lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen och lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte.

De arbetslösas jobbsökningsprocess och anvisandet av tjänster som motsvarar deras servicebehov ska stödjas genom att arbets- och näringsbyrå eller den kommun som deltar i ett kommunförsök med i regel två veckors mellanrum ska träffa den arbetssökande för ett samtal om jobbsökning i början av arbetslöshetsperioden. Utöver de intervjuer med den arbetssökande som för närvarande ordnas med tre månaders mellanrum föreslås det att det med sex månaders mellanrum

Betänkande AjUB 17/2021 rd

ska ordnas en månadslång period under vilken två samtal om jobbsökning ska föras med den arbetssökande.

En förutsättning för att rätten till utkomstskydd för arbetslösa ska fortgå utan avbrott är att den arbetssökande söker ett visst antal jobb som han eller hon har möjlighet att få. Skyldigheten att söka arbete ska skrivas in i sysselsättningsplanen. Den arbetssökande kan erbjudas arbete individuellt. Det är under vissa förutsättningar förpliktande för den arbetssökande att söka sådant arbete för fortsatt rätt till arbetslöshetsförmåner. Om den arbetssökande underlåter att söka möjliga jobb eller ta del av servicen på det sätt som förutsätts, får han eller hon en påminnelse om förutsättningarna för att få sysselsättningsförmån. Längden på perioderna utan ersättning graderas och ändras så att de blir mer skäliga.

Propositionen sammanhänger med regeringens mål enligt regeringsprogrammet att bereda en reform av tjänsterna för arbetslösa och lindra påföljdssystemet inom utkomstskyddet för arbetslösa så att arbetssökandens rättigheter och skyldigheter bringas i jämvikt. Ett syfte med propositionen är att öka antalet sysselsatta med minst 9 500.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2022 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagarna avses träda i kraft den 2 maj 2022.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmänt

Regeringen föreslår ändringar i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, lagen om utkomstskydd för arbetslösa, lagen om ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen, lagen om främjande av integration, lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen och lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte.

Syftet med de föreslagna ändringarna är att se över servicen för arbetssökande så att en arbetssökande i början av jobbsökningen i högre grad än i dag erbjuds personligt och individuellt stöd för jobbsökning och sysselsättning.

Centralt i reformen är, utöver ett starkare stöd för jobbsökning och ökade kontakter, att det i sysselsättningsplanen avtalas om en kvantitativ skyldighet för arbetslösa arbetssökande att söka arbete som en förutsättning för att rätten till utkomstskydd för arbetslösa ska fortgå. Samtidigt graderas perioderna utan ersättning på grund av försummelse av skyldigheter, och de blir mer skäliga så att balansen mellan den arbetssökandes rättigheter och skyldigheter förbättras. Om arbetssökanden har underlåtit att fullfölja sin sysselsättningsplan, påminner arbets- och näringsbyrån eller en kommun som deltar i kommunförsöket som gäller främjande av sysselsättningen dessutom skriftligen den arbetssökande om hur hans eller hennes förfarande påverkar sysselsättningen och rätten att få arbetslöshetsförmån.

Betänkande AjUB 17/2021 rd

En arbetssökande kan också individuellt uppmanas att söka ett visst jobb. Det är förpliktande för en arbetssökande att söka ett sådant jobb för att få fortsatt arbetslöshetsförmån, när det har gått sex månader sedan den inledande intervjun.

Enligt propositionen stärks sysselsättningen med uppskattningsvis 9 500—10 000 sysselsatta. Sysselsättningseffekterna beräknas komma fullt ut 2025. Den personal som sköter arbetskraftsservicen vid arbets- och näringsbyråerna och i de kommuner som deltar i kommunförsöket som gäller främjande av sysselsättningen kommer att öka med ungefär 1 200 årsverken.

Utskottet anser att målen för reformen är viktiga och värda att understödja och tillstyrker lagförslagen, men med anmärkningarna nedan samt med de ändringar som beskrivs i detaljmotiveringen.

Serviceprocessen

Den serviceprocess för arbetssökande som föreslås i propositionen består av en inledande intervju och en sysselsättningsplan som man avtalar om vid denna, ett kompletterande samtal om jobbsökning och ett samtal om jobbsökning.

I regel ordnas det en personlig inledande intervju för alla arbetssökande på arbets- och näringsbyrån eller kommunens verksamhetsställe inom fem vardagar från jobbsökningens början. Vid den inledande intervjun görs en bedömning av den arbetssökandes förutsättningar att söka och få arbete samt av den arbetssökandes behov av service som stöder hans eller hennes jobbsökning och sysselsättning. Dessutom formuleras en skyldighet att söka jobb som antecknas i sysselsättningsplanen. Den inledande intervjun utgör en grund för senare samtal respektive kompletterande samtal om jobbsökning.

Efter den inledande intervjun ordnas för en arbetslös arbetssökande och en person som hotas av arbetslöshet ett kompletterande samtal om jobbsökning varannan vecka under tre månader. Samtalet om jobbsökning ordnas på samma sätt som för närvarande med tre månaders mellanrum, och dessutom ordnas för arbetssökanden alltid med ett halvt års mellanrum en månadslång period under vilken två kompletterande samtal om jobbsökning ska föras med den arbetssökande.

Bestämmelserna om serviceprocessen innehåller undantag för olika grupper av arbetssökande, vilket utskottet anser vara viktigt. Utskottet påpekar dock att de många undantagen gör processen komplicerad för den arbetssökande, vilket ytterligare ökas av att arbetssökandens skyldigheter kan variera under processen, till exempel om personen börjar eller slutar arbeta deltid eller beroende på om han eller hon deltar i sysselsättningsfrämjande service. Utskottet betonar, på samma sätt som social- och hälsovårdsutskottet, att man vid genomförandet av modellen bör säkerställa att i synnerhet utsatta arbetssökande, såsom unga eller personer med begränsad arbets- och funktionsförmåga, inte lämnas utanför utkomstskyddet för arbetslösa på grund av de utökade skyldigheterna eller för att systemet är komplicerat.

Enligt propositionen ordnas inte kompletterande samtal med dem som arbetar deltid över fyra timmar i veckan, utan ett samtal om jobbsökning ordnas med tre månaders mellanrum. Arbetssökande med varierande arbetstid och avtalsenlig minimiarbetstid under fyra timmar betraktas inte

Betänkande AjUB 17/2021 rd

som deltidsarbetande. Sådana arbetssökande är också de som arbetar enligt så kallat nollavtal och som i praktiken kan ha åtskilliga arbetstimmar. Utskottet anser det vara viktigt att samtalen om jobbsökning i sådana situationer ordnas flexibelt enligt den arbetssökandes schema så att mötena inte hindrar eller försvårar arbete.

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet anser det vara viktigt att en arbetssökande får mer stöd än för närvarande redan i början av jobbsökningen. Utskottet noterar dock att serviceprocessen i början av jobbsökningen är schematisk och noggrant reglerad och knappt alls gör det möjligt för arbets- och näringsbyrån eller försökskommunen att göra undantag som är lämpliga för en arbetssökandes individuella situation.

Den schematiska serviceprocessen och den så kallade danska modellen

Enligt propositionen är målet att i likhet med de övriga nordiska länderna rikta om arbetskraftspolitikerna i Finland så att den blir aktiv i stället för passiv och att inrikta tjänsterna effektivare än för närvarande. Reformen av arbetskraftsservicen har drag av den så kallade danska modellen.

I Danmark överfördes skötseln av sysselsättningen på kommunerna vid kommunreformen 2007. I Danmark låg tyngdpunkten i arbetskraftspolitikerna liksom i många andra europeiska länder i stor utsträckning på politiken ”arbete först” och på en strängt reglerad aktivering till stöd för denna politik. Den schematiska aktiveringen och de kortare perioderna för arbetslöshetsersättning fick dock mycket kritik i Danmark, och 2015 fattades beslut om en reform där kommunerna och arbetslöshetskassorna har större frihet än tidigare att ordna individuella sysselsättningsåtgärder. Prioriteringen Arbete först — och snabbt — ändrades i högre grad i riktning mot kompetens och stadigvarande sysselsättning.

Den nya servicemodell för arbetssökande som föreslås i propositionen baserar sig på detaljerade bestämmelser om antalet möten och deras tidpunkter samt delvis deras innehåll. Under utfrågningen i utskottet ansåg flera av de sakkunniga att modellen är schematisk och komplicerad, och efterlyste en större prövningsrätt för arbets- och näringsbyråerna och kommunerna i fråga om en hurdan sysselsättningsväg som ska ordnas för en arbetssökande utifrån hans eller hennes behov och en hurdan jobbsökningsskyldighet som ska åläggas honom eller henne.

Utskottet anser det vara viktigt att regeringen noga följer vilka konsekvenser den valda regleringsmodellen har för sysselsättningsutvecklingen och för hur servicen lyckas och hur kommunförsöken framskrider och i det sammanhanget lägger särskild vikt vid hur den detaljerade regleringen fungerar, och att regeringen ger en rapport till arbetslivs- och jämställdhetsutskottet om de ovannämnda omständigheterna före utgången av 2023. Utskottet förutsätter att regeringen vid behov vidtar åtgärder för att se över lagstiftningen. (*Utskottets förslag till uttalande 1*)

Resurser

År 2019 hade arbets- och näringsbyråerna personal motsvarande sammanlagt cirka 3 150 årsverken. För att genomföra de föreslagna ändringarna i propositionen föreslås det att personalen vid arbets- och näringsbyråerna och i de kommuner som deltar i kommunförsöket som gäller främ-

Betänkande AjUB 17/2021 rd

jande av sysselsättningen ökas med närmare 1 200 årsverken. Detta förutsätter att de anslag som anvisats för ändamålet ökas med 70 miljoner euro per år.

Ökningen av antalet årsverken innebär enligt propositionen att det i fortsättningen kommer att finnas uppskattningsvis cirka 161 arbetssökande per tjänsteman vid arbets- och näringsbyrån som betjänar enskilda kunder (år 2019 uppskattningsvis 254). En del av personalökningen riktar sig till de kommuner som deltar i det sysselsättningsfrämjande kommunförsöket.

Under utfrågningen i utskottet uttryckte flera av de sakkunniga allvarlig oro över huruvida anslagen kommer att räcka för att verkställa och genomföra reformen. I de inkomna utredningarna betonades det att resursbehovet kommer att öka. Det beror både på de tätare mötena med de arbetssökande samt på de skyldigheter som hänför sig till verkställigheten av lagstiftningen och på behoven av lokaler för de personliga mötena med de arbetssökande. En del av de sakkunniga uppskattar att de möten som ordnas på plats eller på annat sätt kommer att trefaldigas eller rentav femfaldigas jämfört med nuläget. Enligt den bedömning som fåtts kommer uppskattningsvis cirka hälften av arbetstiden för de sakkunniga som betjänar enskilda kunder att kunna användas till de kommande intervjuerna, medan cirka hälften av arbetstiden kan användas till annat kundarbete samt till olika myndighetsuppgifter, som reformen inte minskar. Utskottet noterar dessutom att en eventuell ökning av efterfrågan på tjänster inte har beaktats i de föreslagna resurserna.

Utskottet betonar att i en modell som baserar sig på personlig service är det av avgörande betydelse för att nå sysselsättningsmålen att det finns tillräckliga resurser för en grundlig bedömning av servicebehovet och för att hitta individuella lösningar. Dessutom bör man se till att det finns tillräckliga anslag för att utveckla informationssystemen och för utbildning och introduktion av personalen samt för att ordna med lokaler.

Utskottet är allvarligt oroat över huruvida resurserna är tillräckliga för att de förpliktande intervjuer och serviceprocesser som anges i lagen ska kunna skötas på ett högkvalitativt sätt. En annan sak som väcker oro är huruvida man lyckas fördela de anvisade tilläggsresurserna på ett ändamålsenligt sätt mellan försökskommunerna och arbets- och näringsbyråerna i enlighet med deras behov. Det finns till exempel stora regionala skillnader i kommunernas och arbets- och näringsbyråernas kundantal samt i kvaliteten på och omfattningen av den service som kunderna behöver.

Utöver ökningen av personalstyrkan måste det också satsas tillräckliga resurser på personalutbildning, kompetensutveckling och arbetshandledning för att propositionens mål för individuell service till stöd för de arbetssökande och ökad sysselsättning ska uppnås på ett högkvalitativt sätt, betonar utskottet.

Utskottet förutsätter att man noga följer om arbets- och näringsbyråernas och försökskommunernas anslag räcker för att ordna högkvalitativa tjänster samt om anslagen fördelas proportionerligt mellan kommunerna och arbets- och näringsbyråerna och att det vid behov anvisas mer anslag för verksamheten i tilläggsbudgeten eller i statsbudgeten för 2023. Vid bedömningen av om anslagen är tillräckliga bör man utöver de personalresurser som kundservicen kräver också beakta de anslag som krävs för att utveckla lokalerna och informationssystemen. (*Utskottets förslag till uttalande 2*)

Betänkande AjUB 17/2021 rd

Skyldighet att söka jobb

Enligt 3 kap. 3 § i lagförslag 1 (lagen om ändring av lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice) ska det enligt sysselsättningsplanen avtalas om tre granskningsperioder som omfattar en månad vardera under vilka den arbetssökande ska söka fyra jobb som han eller hon har möjlighet att få. Senast vid utgången av granskningsperioden ska den arbetssökande underrätta arbets- och näringsmyndigheten om att den jobbsökning som ingår i sysselsättningsplanen har fullföljts.

Skyldigheten att söka jobb gäller i princip alla arbetssökande, om inte något annat följer av 3 kap. 5—7 § i den nämnda lagen. Enligt bestämmelserna kan undantag göras i situationer där arbetssökanden är i lönesubventionerat arbete eller deltidsarbete eller deltar i arbetsprövning, rehabilitering eller en arbetskraftsutbildning eller i frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån.

Antalet möjliga jobb som ska sökas kan enligt 3 kap. 3 § 3 mom. minskas, om arbets- och näringsbyrån bedömer att det under granskningsperioden inte kommer att finnas fyra sådana jobb att söka som den arbetssökande har möjlighet att få med beaktande av dennes arbetslivserfarenhet, utbildning och övriga kompetens samt arbetsförmåga och eventuella skydd för yrkesskicklighet enligt 2 a kap. 8 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Enligt motiveringen till propositionen (RP 167/2021 rd, s. 75 och 98) är det då alltid fråga om att det i praktiken ska vara omöjligt att fullgöra den fulla jobbsökningsskyldigheten. I stället för full jobbsökningsskyldighet kan arbets- och näringsbyrån då ålägga arbetssökanden en skyldighet att söka ett, två eller tre möjliga jobb under granskningsperioden. Denna minskning gäller endast en gång under varje granskningsperiod.

På de grunder som framgår närmare av detaljmotiveringen föreslår arbetslivs- och jämställdhetsutskottet att 3 § 3 mom. ändras så att arbetssökandens kvantitativa jobbsökningsskyldighet kan frångås om det inte finns några möjliga jobb att söka. Dessutom föreslår utskottet att om arbets- och näringsbyrån bedömer att det under granskningsperioden inte kommer att finnas fyra sådana jobb att söka som den arbetssökande har möjlighet att få, ska myndigheten inte ha prövningsrätt, utan antalet ska minskas.

Utskottet betonar att om det inte åläggs någon skyldighet att söka jobb i de situationer som nämns ovan, ska det i sysselsättningsplanen avtalas om åtgärder som förbättrar arbetssökandens arbetsmarknadsfärdigheter. Meningen är då att förhindra att arbetslösheten drar ut på tiden.

I grundlagen tryggas arbetssökandes rätt att välja bostadsort. En arbetssökande som av denna orsak inte åläggs jobbsökningsskyldighet på det sätt som anges ovan ska trots det få stöd och handledning vid samtalen om jobbsökning och de kompletterande samtalen om jobbsökning, för att söka möjliga jobb i geografiskt sett större utsträckning än vad han eller hon är skyldig att göra för att få arbetslöshetsförmån. Det ska ske alltid när en arbetssökande erbjuds stöd för jobbsökning men är av extra stor betydelse när arbetssökanden inte har ålagts någon skyldighet att söka jobb.

Om en arbetssökande inte har fullgjort sin jobbsökningsskyldighet och granskningsperioden för skyldigheten redan har gått ut, kan det i samband med behandlingen av ett ärende som gäller arbetssökandens rätt till utkomstskydd för arbetslösa beaktas att det inte borde ha ålagts någon så-

Betänkande AjUB 17/2021 rd

dan skyldighet. I dessa situationer föreläggs arbetssökanden inte någon tid utan ersättning eller skyldighet att vara i arbete. Bestämmelser om detta finns i den föreslagna 2 a kap. 12 § 1 punkten i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Regleringens komplexitet

I sitt utlåtande till arbetslivs- och jämställdhetsutskottet (GrUU 44/2021 rd) fäster grundlagsutskottet allmänt uppmärksamhet vid de arbetslösas ställning och de komplicerade bestämmelserna om deras rättigheter och skyldigheter. Grundlagsutskottet konstaterar att när det är fråga om ett förmånssystem som tryggar den grundläggande försörjningen enligt 19 § 2 mom. i grundlagen, kan utgångspunkten anses vara att en arbetssökande utifrån den aktuella lagen någorlunda exakt ska kunna förutse hur hans eller hennes handlande påverkar hur den grundlagsfästa rätten tillgodoses. De föreslagna bestämmelserna om skyldigheten att söka jobb och fullgörandet av den, om undantagen från skyldigheten och om de arbetskraftspolitiskt klandervärda förfarandena och de tillhörande sanktionerna bildar enligt grundlagsutskottet ett mycket komplicerat regelverk.

Grundlagsutskottet poängterar i sitt utlåtande att det är extra viktigt med tydlig reglering vid den här typen av bestämmelser som har kopplingar till de grundläggande fri- och rättigheterna och som gäller fysiska personers normala dagliga aktiviteter. Kravet på att bestämmelser ska utfärdas genom lag innebär att det krävs exakthet och noggrann avgränsning men också tydlighet och begriplighet.

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet instämmer i grundlagsutskottets åsikt om att det är svårt att få grepp om de bestämmelser som föreslås i propositionen. Utskottet förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att göra bestämmelserna om arbetskraftsservice och utkomstskydd för arbetslösa mer förutsägbara och begripliga samt lämnar en rapport om detta till arbetslivs- och jämställdhetsutskottet före utgången av 2023. (*Utskottets förslag till uttalande 3*)

DETALJMOTIVERING

1. Lagen om ändring av lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice

2 kap. Serviceprocessen för arbetssökande

13§. Den arbetssökandes skyldigheter. I den nu aktuella propositionen (RP 167/2021 rd) föreslås det att 2 kap. 1 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa ändras så att det i paragrafen inte längre föreskrivs om en skyldighet att meddela sina kontaktuppgifter till arbets- och näringsbyrån för att betraktas som arbetssökande. Utöver att en person enligt 2 kap. 1 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice ska meddela sina kontaktuppgifter när han eller hon anmäler sig som arbetssökande, föreslår arbetslivs- och jämställdhetsutskottet att det till 2 kap. 13 § 3 mom. fogas en bestämmelse om att arbetssökanden ska underrätta arbets- och näringsmyndigheten om ändringar i sina kontaktuppgifter.

Betänkande AjUB 17/2021 rd

3 kap. Arbetsförmedling

3§. Jobsökskyldighet. Enligt det föreslagna 1 mom. ska det enligt sysselsättningsplanen för en arbetslös arbetssökande eller en person som hotas av arbetslöshet avtalas om tre granskningsperioder som omfattar en månad vardera under vilka den arbetssökande ska söka fyra jobb som han eller hon har möjlighet att få, om inte något annat följer av 5—7 §. Granskningsperioderna kan av vägande skäl sammanslås utan att det påverkar antalet möjliga jobb som ska sökas.

Grundlagsutskottet konstaterar i sitt utlåtande (GrUU 44/2021 rd) till arbetslivs- och jämställdhetsutskottet att det inte är problemfritt med avseende på 19 § 2 mom. i grundlagen att jobsökskyldigheten börjar retroaktivt till nackdel för den arbetssökande. Grundlagsutskottet påpekar att det inte i 3 kap. 3 § 1 mom. anges när granskningsperioderna ska börja. Grundlagsutskottet anser att regleringen måste preciseras så att det i överensstämmelse med bestämmelsens syfte tydligt framgår att det inte är möjligt att förelägga en granskningsperiod retroaktivt till nackdel för arbetssökanden. Det är ett villkor för att lagförslag 1 ska kunna behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet föreslår att 1 mom. preciseras såsom grundlagsutskottet förutsätter.

Enligt det föreslagna 3 mom. kan myndigheten minska antalet jobb som ska sökas, om arbets- och näringsbyrån bedömer att det under granskningsperioden inte kommer att finnas fyra sådana jobb att söka som den arbetssökande har möjlighet att få med beaktande av dennes arbetslivserfarenhet, utbildning och övriga kompetens samt arbetsförmåga och eventuella skydd för yrkesskicklighet enligt 2 a kap. 8 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Grundlagsutskottet fäster i sitt utlåtande uppmärksamhet vid ordalydelsen i bestämmelsen om minskning av skyldigheten att söka jobb och påpekar att en minskning av antalet jobb som ska sökas enligt bestämmelsen ska prövas av myndigheten ("kan myndigheten minska") också när det i sig kan anses finnas förutsättningar för en minskning. Grundlagsutskottet anser att den prövningsrätt som den föreslagna ordalydelsen innebär och som sträcker sig utöver den egentliga bedömningen av arbetsmöjligheterna inte är oproblematisk och att det finns skäl att precisera regleringen till denna del.

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet föreslår att bestämmelsen ändras så att ordet "kan" stryks ur momentet, varvid myndigheten inte har prövningsrätt i frågan.

Enligt det föreslagna 3 mom. kan den arbetssökandes skyldighet att söka jobb i en situation som avses i momentet endast minskas, men inte helt och hållet slopas. Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet anser att sysselsättningsplanen inte ska innehålla någon skyldighet att söka jobb i sådana situationer där det inte finns några möjliga jobb att söka. Utskottet föreslår att momentet ändras så att om arbets- och näringsbyrån bedömer att det inte finns några möjliga jobb att söka, ska det inte avtalas om en jobsökskyldighet i sysselsättningsplanen.

När man överväger att inte ålägga någon skyldighet att söka jobb utifrån denna bestämmelse, ska samma omständigheter beaktas som när den kvantitativa skyldigheten att söka jobb minskas. Till

Betänkande AjUB 17/2021 rd

exempel avsaknad av möjliga jobb inom den egna branschen är inte en grund för att slopa skyldigheten, om arbetssökanden inte har sådant skydd för yrkesskicklighet som avses i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och det finns andra lämpliga jobb att söka.

Det ska vara exceptionellt att inte ålägga en skyldighet att söka jobb, och frågan ska övervägas individuellt för varje arbetssökande och skilt för varje granskningsperiod för skyldigheten. Det är motiverat att prövningen görs för varje granskningsperiod, eftersom en arbetssökandes situation och läget på arbetsmarknaden kan förändras.

Med stöd av momentet är det inte möjligt att i stället för individuell prövning till exempel i fråga om alla arbetssökande i regionen kategoriskt besluta att det inte finns möjliga jobb att söka.

Möjligheten att inte ålägga jobbsökningsskyldighet på det sätt som avses ovan gäller också sådana situationer där arbetssökanden till exempel arbetar deltid eller deltar i utbildning. Detta genomförs genom de hänvisningar till 3 kap. 3 § i lagen om offentlig Arbetskrafts- och företagsservice som i propositionen föreslås i 3 kap. 6 § 1 och 3 mom. i den lagen.

Om en arbetssökande inte har fullgjort sin jobbsökningsskyldighet och granskningsperioden för skyldigheten redan har gått ut, kan det i samband med behandlingen av ett ärende som gäller arbetssökandens rätt till utkomstskydd för arbetslösa beaktas att det inte borde ha ålagts någon sådan skyldighet. I dessa situationer föreläggs arbetssökanden inte någon tid utan ersättning eller skyldighet att vara i arbete. Bestämmelser om detta finns i den föreslagna 2 a kap. 12 § 1 punkten i lagen om utkomstskydd för arbetslösa i propositionen.

2. Lagen om ändring och temporär ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa

Lagens rubrik och ingress. I propositionen föreslås det att den temporära 13 a § i 2 a kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa upphävs. En motsvarande bestämmelse föreslås bli fogad till lagen som en ny 14 a § i 2 a kap. Enligt den utredning som arbetslivs- och jämställdhetsutskottet fått, liksom också enligt detaljmotiveringen till propositionen (s. 89), är avsikten att också den nya 14 a § ska vara i kraft temporärt. Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet har på grund av detta gjort behövliga ändringar i lagens rubrik, ingress och ikraftträdandebestämmelse.

2 a kap. Förfaranden som är Arbetskraftspolitiskt klandervärda

5 §. Giltig orsak för vägran att ta emot arbete som beror på personen. För att bättre beakta arbetssökandenas individuella situation föreslår utskottet att det till 3 punkten fogas vård av en närstående som är beroende av arbetssökanden som giltig orsak för vägran att ta emot erbjudet arbete, om det inte reserveras en skälig tid för att ordna vården.

10§. Upprepade förfaranden i samband med jobbsökning och Arbetskraftsservice. Enligt den föreslagna 3 mom. 1 punkten återställs rätten till arbetslöshetsförmån efter ett förfarande som lett till föreläggande av skyldighet att vara i arbete också i det fallet att den arbetssökande fullständigt rättar ett i 9 § 1 mom. 1—12 punkten avsett förfarande inom tre månader efter en i 2 kap. 5 § i lagen om offentlig Arbetskrafts- och företagsservice avsedd inledande intervju.

Betänkande AjUB 17/2021 rd

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet anser att det av bestämmelsen inte framgår om arbetssökanden endast ska rätta uttryckligen ett förfarande som har lett till föreläggande av skyldighet att vara i arbete eller om det också gäller ett tidigare förfarande som har lett till att den arbetssökande har förelagts en period utan ersättning. Den föreslagna ordalydelsen tyder på att arbetssökanden också ska rätta det tidigare förfarandet, trots att det på grund av detta redan har förelagts en period utan ersättning som inte påverkas av att förfarandet rättas. Därför föreslår arbetslivs- och jämställdhetsutskottet att bestämmelsen ändras så att det tydligt framgår av den att arbetssökanden uttryckligen ska rätta det förfarande som lett till föreläggandet av skyldighet att vara i arbete.

Ikraftträdandebestämmelsen. Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet har gjort de ändringar i ikraftträdandebestämmelsen som beskrivs ovan i avsnittet Lagens rubrik och ingress.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 3—6 i proposition RP 167/2021 rd utan ändringar.

Riksdagen godkänner lagförslag 1 och 2 i proposition RP 167/2021 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Riksdagen godkänner tre uttalanden. (Utskottets förslag till uttalanden)

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om ändring av lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice (916/2012) 1 kap. 3 § 1 mom. 3, 5 och 6 punkten, 4 § 3 mom. och 9 §, 2 och 3 kap. samt 14 kap. 1 § 4 mom., rubriken för 2 § och 2 § 1 mom.,

av dem 1 kap. 3 § 1 mom. 3 punkten och 14 kap. 1 § 4 mom. sådana de lyder i lag 1456/2016, 1 kap. 3 § 1 mom. 5 punkten sådan den lyder i lag 1371/2014, 1 kap. 9 § sådan den lyder i lag 1452/2016 och 14 kap. 2 § 1 mom. och rubriken för 2 § sådana de lyder i lag 422/2021, och

Betänkande AjUB 17/2021 rd

fogas till 1 kap. 3 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lagarna 1050/2013, 1366/2014, 1371/2014, 1456/2016 och 548/2017, en ny 3 a och en ny 6 a punkt som följer:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

3) *arbetslös* en person som

a) inte står i ett anställningsförhållande; som arbetslös betraktas även den som står i ett anställningsförhållande och som är permitterad på heltid eller vars ordinarie arbetstid per vecka är under fyra timmar eller vars varierande arbetstid per vecka enligt ett arbetsavtal med garanterad minimiarbetstid är under fyra timmar,

b) inte på det sätt som avses i 2 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa är sysselsatt på heltid i företagsverksamhet eller i eget arbete mer än två veckor utan avbrott; som arbetslös betraktas även den som utan hinder av sysselsättning i företagsverksamhet eller i eget arbete har rätt till arbetslöshetsförmån enligt 2 kap. 5 a § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, och

c) inte är studerande på heltid enligt 2 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa; som arbetslös betraktas även den som utan hinder av studier har rätt till arbetslöshetsförmån enligt 2 kap. 10 a § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa,

3 a) *person som hotas av arbetslöshet* en person som inte är arbetslös och som löper risk att bli arbetslös inom två veckor,

5) *sysselsättningsplan* en plan som arbets- och näringsbyrån utarbetat tillsammans med den arbetssökande;

6) *plan som ersätter sysselsättningsplanen* en aktiveringsplan enligt lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte (189/2001), en integrationsplan enligt lagen om främjande av integration (1386/2010) och en sektorsövergripande sysselsättningsplan enligt lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen (1369/2014),

6 a) *jobbsökningsskyldighet* den skyldighet en arbetssökande enligt en i 3 kap. avsedd sysselsättningsplan har att inom granskningsperioden söka möjliga jobb som ett villkor för erhållande av arbetslöshetsförmån,

Betänkande AjUB 17/2021 rd

4 §

Tillhandahållande av offentlig arbetskrafts- och företagsservice

Offentlig arbetskrafts- och företagsservice ska tillhandahållas i form av service som kunderna på egen hand kan använda och i form av personlig service. Kunden anlitar service och håller kontakt med den myndighet som tillhandahåller offentlig arbetskrafts- och företagsservice utifrån denna lag och det uppskattade servicebehovet.

9 §

Den arbetssökandes bostad och pendlingsregion

Den arbetssökande ska underrätta arbets- och näringsmyndigheten om de kontaktuppgifter med hjälp av vilka han eller hon kan nå utan dröjsmål och om ändringar i kontaktuppgifterna.

Om det inte finns skäl att göra någon annan bedömning, betraktas som den arbetssökandes faktiska bostad enligt denna lag i första hand den adress som han eller hon uppger för arbetskraftsmyndigheten och i andra hand den adress som avses i 13 § 1 mom. 3 punkten i lagen om befolkningsdatasystemet och de certifikattjänster som tillhandahålls av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata (661/2009).

Pendlingsregionen sträcker sig 80 kilometer från personens faktiska bostad.

2 kap.

Serviceprocessen för arbetssökande

1 §

Inledande av jobbsökning

En enskild kunds jobbsökning inleds den dag då kunden elektroniskt begär det via den för ändamålet avsedda nättjänsten eller personligen på arbets- och näringsbyrå och han eller hon registreras som arbetssökande i arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem. Arbets- och näringsmyndigheterna kan också godkänna en begäran som framförts på annat sätt.

Förutsättningen för att en enskild kund ska registreras som arbetssökande är att personen

- 1) lämnar de uppgifter om sin arbetserfarenhet, utbildning och övriga kompetens samt sin arbetsförmåga som behövs för tillhandahållandet av offentlig arbetskraftsservice,
- 2) meddelar sin adress och andra kontaktuppgifter för att utan dröjsmål kunna nås, och
- 3) vidtar övriga åtgärder som serviceprocessen för arbetssökande kräver.

Om inte något annat följer av internationella avtal som är förpliktande för Finland, förutsätter registreringen av en utländsk medborgare eller statslös person som arbetssökande dessutom att denne

Betänkande AjUB 17/2021 rd

1) på basis av internationella avtal om arbetskraftens fria rörlighet som är förpliktande för Finland har rätt att komma till Finland för att söka arbete och förvärvsarbeta utan arbets- och näringsbyråns arbetskraftspolitiska prövning, eller

2) har rätt att förvärvsarbeta med stöd av ett uppehållstillstånd och tillståndet inte är förenat med några begränsningar som gäller arbetsgivaren.

Om en enskild kund inte kan registreras som arbetssökande, meddelar arbets- och näringsbyrån beslut om avslag av registrering.

2 §

Upphörande av jobbsökningens giltighet

Jobbsökningen upphör att vara i kraft om den arbetssökande

1) meddelar arbets- och näringsmyndigheten att han eller hon inte längre önskar hålla sin jobbsökning i kraft eller inte förnyar sin jobbsökning,

2) inte inom den tid som arbets- och näringsbyrån har satt ut lägger fram de redogörelser om sin arbetserfarenhet, utbildning och övriga kompetens samt sin arbetsförmåga som behövs för tillhandahållandet av offentlig arbetskraftsservice,

3) upprepade gånger under en granskningsperiod på 12 månader underlåter att inom den tid och på det sätt som överenskommits med arbets- och näringsmyndigheten vara i kontakt med myndigheten.

Med att vara i kontakt med myndigheten i enlighet med 1 mom. 3 punkten anses också att anlända till en inledande intervju, ett samtal om jobbsökning och ett kompletterande samtal om jobbsökning vid den tidpunkt som personen själv har reserverat via den nättjänst som är avsedd för ändamålet.

Jobbsökningen för utländska arbetssökande eller statslösa personer som arbetssökande upphör också att vara i kraft om den arbetssökande inte längre uppfyller de i 1 § 3 mom. angivna förutsättningarna för registrering som arbetssökande.

3 §

Inledande av jobbsökning på nytt

När jobbsökningens giltighet har upphört kan den inledas på nytt med iakttagande av vad som anges i 1 §. För att jobbsökningen ska inledas på nytt krävs det dessutom att en enskild kund när han eller hon begär att jobbsökningen inleds ska lägga fram de utredningar som arbets- och näringsbyrån begär, om jobbsökningen har upphört att vara i kraft med stöd av 2 § 1 mom. 2 punkten.

Arbets- och näringsmyndigheten kan begränsa personens rätt att inleda jobbsökning elektroniskt via den nättjänst som är avsedd för ändamålet, om jobbsökningens giltighet har upphört med stöd av 2 § 1 mom. 2 eller 3 punkten.

Betänkande AjUB 17/2021 rd

4 §

Information till arbetssökande

Arbets- och näringsmyndigheten ska i samband med att en person registreras som arbetssökande eller utan dröjsmål därefter informera den arbetssökande om den jobbsökningsskyldighet som ingår i sysselsättningsplanen och andra omständigheter som hänför sig till jobbsökningen, om den offentliga arbetskrafts- och företagsservice som står till buds, om villkoren för jobbsökningens giltighet och om omställningsskyddet.

Arbets- och näringsmyndigheten ska dessutom vid behov informera den arbetssökande om service som främjar jobbsökningen och annan sysselsättningsfrämjande service samt om ansökan om arbetslöshetsförmån och de viktigaste arbetskraftspolitiska förutsättningarna för att få förmånen.

5 §

Ordnande av inledande intervju

Arbets- och näringsbyrån ska ordna en inledande intervju eller ett kompletterande samtal om jobbsökning med en arbetssökande inom fem vardagar från jobbsökningens början. Om ett kompletterande samtal om jobbsökning ordnas med den arbetssökande, ska en inledande intervju ordnas snarast möjligt därefter.

En ny inledande intervju ordnas endast om det har förflutit minst sex månader sedan jobbsökningen har upphört och personen registreras som arbetssökande på nytt.

Den inledande intervjun ordnas alltid vid arbets- och näringsbyrån, om inte något annat sätt att ordna intervjun av vägande skäl är mer ändamålsenligt.

6 §

Ordnande av samtal om jobbsökning och kompletterande samtal om jobbsökning

Arbets- och näringsbyrån ska ordna

1) för en arbetslös arbetssökande och en person som hotas av arbetslöshet, fem kompletterande samtal om jobbsökning under de tre månader som följer på den inledande intervjun; om ett kompletterande samtal om jobbsökning har föregått den inledande intervjun, ordnas dock fyra kompletterande samtal om jobbsökning,

2) för en arbetslös arbetssökande och en person som hotas av arbetslöshet samt en annan arbetssökande i deltidanställning eller en arbetssökande vars permittering genomförs i form av förkortad arbetstid, ett kompletterande samtal om jobbsökning alltid då tre månader har förflutit efter den inledande intervjun eller det senaste samtalet om jobbsökning enligt denna punkt,

3) för en arbetslös arbetssökande, två kompletterande samtal om jobbsökning alltid då sex månader förflutit från den inledande intervjun eller från ett tidigare kompletterande samtal om jobbsökning enligt denna punkt,

4) för en enskild kund, utöver vad som föreskrivs i 1–3 punkten, kompletterande samtal om jobbsökning på det sätt som servicebehovet förutsätter.

Betänkande AjUB 17/2021 rd

Inledande samtal om jobbsökning och kompletterande samtal om jobbsökning enligt 1 mom. 1 punkten ordnas också för en arbetssökande som deltar i arbetskraftsutbildning, för en arbetssökande som deltar i studier som stöds med arbetslöshetsförmån på det sätt som avses i 6 kap. i denna lag eller i 22–24 § i lagen om främjande av integration och för en arbetssökande som är i lönesubventionerat arbete eller deltar i rehabilitering, även om han eller hon inte är arbetslös eller hotas av arbetslöshet, om arbetskraftsutbildningen eller de studier som stöds med arbetslöshetsförmån beräknas fortgå i högst en månad, de frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån beräknas pågå i högst en månad eller perioden med lönesubvention eller rehabiliteringen utan avbrott beräknas fortgå i högst en månad.

Ett samtal om jobbsökning och ett kompletterande samtal om jobbsökning ordnas på det sätt som med beaktande av den arbetssökandes behov av service och av omständigheterna är mest ändamålsenligt. Inledande samtal om jobbsökning och kompletterande samtal om jobbsökning enligt 1 mom. 3 punkten ordnas inte, om den arbetssökandes jobbsökning kommer att upphöra inom en månad. Om den arbetssökande är permitterad, ordnas de kompletterande samtal som avses i 1 mom. 1 punkten endast på den arbetssökandes begäran.

7 §

Undantag som gäller samtal om jobbsökning och kompletterande samtal om jobbsökning

Även om en arbetssökande är arbetslös eller hotas av arbetslöshet, ordnas ett samtal om jobbsökning och ett kompletterande samtal om jobbsökning enligt 6 § 1 mom. 1 och 3 punkten inte, om den arbetssökande

- 1) deltar i en arbetskraftsutbildning som beräknas fortgå längre än en månad,
- 2) deltar i frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån på det sätt som avses i 6 kap. i denna lag eller i 22–24 § i lagen om främjande av integration och som beräknas fortgå längre än en månad,
- 3) deltar i en sådan i 4 kap. avsedd arbetsprövning som beräknas fortgå längre än en månad,
- 4) är i lönesubventionerat arbete som beräknas fortgå längre än en månad, eller
- 5) är i sådan rehabilitering utan avbrott som beräknas fortgå längre än en månad.

I situationer som avses i 1 mom. ordnas ett samtal om jobbsökning för den arbetssökande en månad före det att arbetskraftsutbildningen, de studier som stöds med arbetslöshetsförmån, arbetsförsöket, perioden med lönesubvention eller rehabiliteringen beräknas upphöra. Inom en månad efter samtalet om jobbsökning ordnas ett kompletterande samtal om jobbsökning, om det inte är uppenbart onödigt att ordna ett sådant samtal.

För arbetssökande som deltar i arbetskraftsutbildning som ordnas tillsammans med arbetsgivaren inom ramen för gemensam anskaffning av utbildning eller i arbetskraftsutbildning som ordnats på motsvarande sätt ordnas samtal om jobbsökning och kompletterande samtal om jobbsökning endast om det finns ett vägande skäl för detta med tanke på den arbetssökandes sysselsättning eller servicebehov.

Betänkande AjUB 17/2021 rd

8 §

Innehållet i en inledande intervju

Vid den inledande intervjun bedömer arbets- och näringsbyrån den arbetssökandes förutsättningar att söka och få arbete samt den arbetssökandes behov av service som stöder hans eller hennes jobbsökning och sysselsättning. Utifrån bedömningen utarbetas en sysselsättningsplan, såvida det inte har utarbetats en plan som ersätter sysselsättningsplanen för den arbetssökande.

Dessutom anvisar arbets- och näringsbyrån vid den inledande intervjun den arbetssökande att söka möjliga jobb som är lämpliga för honom eller henne och till att söka sig till behövlig service. Vid den inledande intervjun presenteras den service som tillhandahålls den arbetssökande och avtalas om sättet att anlita service och kontakten mellan myndigheterna och den arbetssökande.

9 §

Innehållet i ett samtal om jobbsökning

Vid ett samtal om jobbsökning anvisar arbets- och näringsbyrån den arbetssökande att söka möjliga jobb som är lämpliga för honom eller henne och stöder hans eller hennes jobbsökning. Dessutom hänvisas den arbetssökande till behövlig service.

Vid ett samtal om jobbsökning kontrolleras bedömningen av den arbetssökandes servicebehov och utarbetas eller revideras sysselsättningsplanen.

10 §

Innehållet i ett kompletterande samtal om jobbsökning

Ett kompletterande samtal om jobbsökning inriktas utifrån bedömningen av den arbetssökandes servicebehov på stödjande av jobbsökningen eller på fortsatt utredning av servicebehovet och hänvisande av den arbetssökande till behövlig service.

Om ett kompletterande samtal om jobbsökning ordnas före en inledande intervju, utarbetas en sysselsättningsplan vid det kompletterande samtalet om jobbsökning, såvida det inte har utarbetats en ersättande plan för den arbetssökande. Vid ett kompletterande samtal om jobbsökning som ordnas senare kan sysselsättningsplanen utarbetas eller revideras.

I stället för ett kompletterande samtal om jobbsökning kan den arbetssökande erbjudas annan motsvarande personlig service som stöder jobbsökningen eller bidrar till att förbättra den arbetssökandes förutsättningar att få arbete.

11 §

Bedömning av servicebehovet

I arbets- och näringsbyråns bedömning av den arbetssökandes behov av service beaktas åtminstone

1) den arbetssökandes kompetens och yrkesskicklighet och hans eller hennes egna mål för att utveckla sin kompetens och yrkesskicklighet,

Betänkande AjUB 17/2021 rd

2) omständigheter i fråga om den arbetssökandes arbets- och funktionsförmåga som inverkar på förutsättningarna att söka och få arbete,

3) den arbetssökandes jobbsökningsfärdigheter och övriga omständigheter som inverkar på hans eller hennes sysselsättningsmöjligheter,

4) sannolikheten för att personen blir arbetslös och för att arbetslösheten förlängs.

För klarläggande av den arbetssökandes servicebehov kan han eller hon hänvisas till undersökningar och bedömningar av arbetsförmågan samt andra sakkunnigbedömningar. Den arbetssökandes kompetensutveckling kan bedömas i samarbete med utbildningsproducenten och den arbetssökandes arbets- och funktionsförmåga kan bedömas i samarbete med producenterna av social- och hälsovårdstjänster.

12 §

Sysselsättningsplanens innehåll

Sysselsättningsplanen ska innehålla jobbsökningsskyldigheten och andra sådana åtgärder som hänför sig till jobbsökningen eller till utvecklandet av företagsverksamhet som syftar till att den arbetssökande snabbt ska få sysselsättning på den öppna arbetsmarknaden. Dessutom ska sysselsättningsplanen vid behov innehålla åtgärder som hänför sig till offentlig arbeidskrafts- och företagsservice enligt den arbetssökandes servicebehov samt andra tjänster som förbättrar kompetensen och arbetsmarknadsfärdigheterna samt service som ökar arbets- och funktionsförmågan och åtgärder som hänför sig till jobbsökningen eller utvecklandet av företagsverksamhet och till klarläggandet av arbets- och funktionsförmågan eller hälsotillståndet som har inverkan på sysselsättningen.

Sysselsättningsplanen ska innehålla en överenskommelse om uppföljning av hur planen har genomförts och en tidsfrist inom vilken den arbetssökande ska meddela hur planen har följts. Om arbets- och näringsbyrån förutsätter någon annan redogörelse för hur planen har följts än den arbetssökandes eget meddelande, ska detta skrivas in i planen.

Arbets- och näringsmyndigheten och den arbetssökande godkänner sysselsättningsplanen. Närmare bestämmelser om sysselsättningsplanens struktur och om hur planen godkänns och arkiveras utfärdas genom förordning av statsrådet.

13 §

Den arbetssökandes skyldigheter

En arbetssökande som anhåller om arbetslöshetsförmån ska aktivt söka arbete och utbildning. Den arbetssökande ska också delta i bedömningen av sitt servicebehov, i utarbetandet och översynen av en sysselsättningsplan och i service som stöder jobbsökningen och främjar arbetsmarknadsfärdigheterna och möjligheterna att få arbete.

Om den arbetssökande anhåller om arbetslöshetsförmån har han eller hon en skyldighet att på det sätt som arbets- och näringsbyrån bestämt underrätta denna om hur sysselsättningsplanen har följts. Närmare bestämmelser om den information som ska meddelas utfärdas genom förordning av statsrådet.

Betänkande AjUB 17/2021 rd

Den arbetssökande ska underrätta arbets- och näringsmyndigheten om förändringar i sina kontaktppgifter. Den arbetssökande ska förvara de utredningar som gäller uppfyllandet av jobbsökningsskyldigheten och visa upp dem för arbets- och näringsbyrån på begäran.

14 §

Arbets- och näringsbyråns skyldigheter

Arbets- och näringsbyrån ska inom ramen för de anslag som har anvisats myndigheten erbjuda arbete och utbildning samt ordna service som ingår i sysselsättningsplanen.

Arbets- och näringsbyrån ska också följa hur sysselsättningsplanen genomförs och bidra till att serviceprocessen framskrider.

15 §

Påminnelse

Arbets- och näringsbyrån påminner skriftligen den arbetssökande om hur hans eller hennes förfarande påverkar sysselsättningen och rätten att få arbetslöshetsförmån bland annat när den arbetssökande

1) inte anländer till en inledande intervju, ett samtal om jobbsökning eller ett kompletterande samtal om jobbsökning eller en sådan inledande kartläggning som avses i 9 § i lagen om främjande av integration,

2) på annat sätt underlåter att anlita service hos arbets- och näringsmyndigheten inom den tid som myndigheten har satt ut och på det sätt myndigheten förutsätter,

3) inte inom den tid och på det sätt som överenskommits i sysselsättningsplanen eller en plan som ersätter den underrättar arbets- och näringsmyndigheten eller serviceproducenten om hur han eller hon har följt planen eller en ersättande plan,

4) inte börjar ta del av den service som överenskommits i sysselsättningsplanen eller en plan som ersätter den, eller om servicen avbryts av orsaker som beror på den arbetssökande, eller

5) på något annat sätt underlåter att fullfölja sysselsättningsplanen eller en plan som ersätter den.

3 kap.

Arbetsförmedling

1 §

Arbetsförmedlingens mål och allmänna principer

Genom arbetsförmedling främjas det att utbudet och efterfrågan på arbetskraft möts så att lediga platser besätts och de arbetssökande snabbt får arbete.

Arbetsförmedlingen baserar sig på arbetsgivarens och arbetstagarens avtalsfrihet och fria val.

Betänkande AjUB 17/2021 rd

Bestämmelser om arbetsförmedling från Finland till utlandet och från utlandet till Finland och om internationell praktik utfärdas genom förordning av statsrådet.

2 §

Arbetsförmedlingsservice

Arbets- och näringsmyndigheterna ska publicera och förmedla information om ledigförklarade arbeten enligt arbetsgivarens uppdrag, om inte något annat föreskrivs i 8 §. Dessutom presenterar arbets- och näringsbyrån på avtalat sätt arbetssökande som är lämpliga för det lediga arbetet för arbetsgivaren.

Arbets- och näringsmyndigheten erbjuder den arbetssökande möjlighet att publicera den presentation han eller hon gjort upp för att främja sin sysselsättning i den för ändamålet avsedda nät-tjänsten.

Arbets- och näringsbyrån anvisar den arbetssökande att söka för honom eller henne lämpliga jobb. Arbets- och näringsbyrån eller serviceproducenten bedömer arbetets lämplighet för den arbetssökande med beaktande av den arbetssökandes yrkeserfarenhet, utbildning och övriga kompetens samt arbetsförmåga.

3 §

Jobbsökningsskyldighet

Om inte något annat följer av 5–7 §, ska det enligt sysselsättningsplanen för en arbetslös arbetssökande eller en person som hotas av arbetslöshet avtalas om tre granskningsperioder som omfattar en månad vardera under vilka den arbetssökande ska söka fyra jobb som han eller hon har möjlighet att få. **En granskningsperiod kan sättas ut så att den börjar retroaktivt om det ligger i den arbetssökandes intresse.** Granskningsperioderna kan av vägande skäl sammanslås utan att det påverkar antalet möjliga jobb som ska sökas.

Även om den arbetssökande inte är arbetslös eller hotas av arbetslöshet, åläggs han eller hon jobbsökningsskyldighet såvida han eller hon

- 1) deltar i en arbetskraftsutbildning,
- 2) deltar i frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån på det sätt som avses i 6 kap. i denna lag eller i 22–24 § i lagen om främjande av integration, eller
- 3) är i lönesubventionerat arbete.

Om arbets- och näringsbyrån bedömer att det under granskningsperioden inte kommer att finnas fyra sådana jobb att söka som den arbetssökande har möjlighet att få med beaktande av dennes arbetserfarenhet, utbildning och övriga kompetens samt arbetsförmåga och eventuella skydd för yrkesskicklighet enligt 2 a kap. 8 § i lagen om utkomtskydd för arbetslösa, **ska** antalet jobb som ska sökas **minskas eller, om det inte finns några möjliga jobb att söka, ska det inte ingå någon jobbsökningsskyldighet i sysselsättningsplanen.** Närmare bestämmelser om grunderna för en minskning av jobbsökningsskyldigheten utfärdas genom förordning av statsrådet.

Betänkande AjUB 17/2021 rd

4 §

Verksamhet som uppfyller jobbsökningsskyldigheten

Jobbsökningsskyldigheten kan uppfyllas genom att den arbetssökande

- 1) söker en sådan anställning i arbetsförhållande som varar längre än två veckor och som den arbetssökande med fog kan förvänta sig att få,
- 2) söker en anställning som arbets- och näringsbyrån erbjuder honom eller henne individuellt,
- 3) söker mertidsarbete hos den egna arbetsgivaren,
- 4) söker ett sådant arbete där en i 1 kap. 6 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa avsedd företagare med fog kan förväntas bli anställd,
- 5) publicerar en presentation som avses i 2 § 2 mom.,
- 6) vidtar andra sådana åtgärder motsvarande åtgärderna enligt 1–5 punkten som syftar till sysselsättning.

5 §

Undantag som gäller tidpunkten för jobbsökningsskyldighetens inträde

Jobbsökningsskyldigheten inträder efter det att arbetsförhållandet har upphört, om den arbetssökande är i sådant annat arbete än lönesubventionerat arbete som varar längre än två veckor och där arbetstiden överskrider 80 procent av den maximala arbetstid för heltidsanställda som tillämpas i branschen.

Jobbsökningsskyldigheten för permitterade inträder från och med det samtal om jobbsökning som avses i 2 kap 6 § 1 mom. 2 punkten och som ordnas då tre månader har förflutit sedan permitteringen började.

Jobbsökningsskyldigheten inträder från och med att ett i 2 kap. 7 § 2 mom. avsett samtal om jobbsökning har ordnats, om den arbetssökande

- 1) deltar i en arbeidskraftsutbildning som beräknas fortgå längre än en månad,
- 2) deltar i en sådan i 4 kap. avsedd arbetsprövning som beräknas fortgå längre än en månad,
- 3) är i annat än i 6 § 2 mom. avsett lönesubventionerat arbete som med avseende på arbetstiden beräknas fortgå längre än en månad, eller
- 4) är i sådan rehabilitering utan avbrott som beräknas fortgå längre än en månad.

6 §

Undantag i fråga om antalet möjliga jobb som ska sökas och granskningsperioden

Om inte något annat följer av 3 § 3 mom. eller 7 §, ska det i sysselsättningsplanen för en arbetssökande som är deltidsanställd i minst två veckor eller vars permittering genomförs i form av förkortad arbetstid ingå en granskningsperiod på tre månader under vilken den arbetssökande ska söka minst ett jobb som han eller hon har möjlighet att få.

Det som föreskrivs i 1 mom. ska tillämpas, om den arbetssökandes regelbundna arbetstid är högst 80 procent av den inom branschen tillämpade maximiarbetstiden för arbetstagare i heltids-

Betänkande AjUB 17/2021 rd

arbete. Hur den faktiska arbetstiden inverkar på jobbsökningsskyldigheten anges i 2 a kap. 12 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Om inte något annat följer av 1 mom., 3 § 3 mom. eller 7 §, ska det i sysselsättningsplanen för en arbetssökande som deltar i frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån på det sätt som avses i 6 kap. i denna lag eller i 22–24 § i lagen om främjande av integration ingå granskningsperioder på tre månader vardera under vilka arbets- och näringsbyrån ska anvisa den arbetssökande att söka tre jobb som han eller hon har möjlighet att få. Det som föreskrivs i 1 mom. och i 3 och 7 § tillämpas på jobbsökningsskyldigheten efter det att ett i 2 kap. 7 § 2 mom. avsett samtal om jobbsökning har ordnats för den arbetssökande.

7 §

Situationer där jobbsökningsskyldighet inte åläggs

Jobbsökningsskyldighet åläggs inte om

1) arbets- och näringsbyrån, kommunen eller Folkpensionsanstalten har konstaterat att den arbetssökande behöver sektorsövergripande samservice, och den arbetssökande har fyllt 25 år och varit arbetslös i 12 månader utan avbrott, eller den arbetssökande är under 25 år och har varit arbetslös i sex månader utan avbrott,

2) den arbetssökande enligt en sådan medicinsk utredning som betraktas som tillförlitlig saknar arbetsförmåga för sådant arbete som motsvarar hans eller hennes arbetserfarenhet och utbildning under den tid skyddet för yrkesskicklighet enligt 2 a kap. 8 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa varar och han eller hon följer sysselsättningsplanen eller den ersättande planen till den del det enligt planen har avtalats att personen ska ansöka om förmån som beviljas på grund av arbetsförmåga och söka sig till rehabilitering som förbättrar arbets- och funktionsförmågan,

3) den arbetssökande på det sätt som avses i 6 kap eller i 22–24 § i lagen om främjande av integration bedriver frivilliga studier i läs- och skrivkunnighet som stöds med arbetslöshetsförmån och studierna på det sätt som avses i 2 kap. 10 § 2 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa bedrivs på heltid,

4) den arbetssökande deltar i arbetskraftsutbildning som ordnas tillsammans med arbetsgivaren inom ramen för gemensam anskaffning av utbildning eller i arbetskraftsutbildning som ordnats på motsvarande sätt,

5) den arbetssökande är förhindrad att vara på arbetsmarknaden på det sätt som avses i 3 kap. 1 § 3 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa,

6) den arbetssökandes arbetslöshet upphör eller den arbetssökande inleder bevarings- eller civiltjänst eller familjeledighet inom en månad; jobbsökningsskyldighet åläggs inte under den granskningsperiod då arbetslösheten upphör eller bevarings- eller civiltjänsten eller familjeledigheten inleds.

I sådana situationer som avses i 1 mom. 1 och 2 punkten är en ytterligare förutsättning att den arbetssökandes situation som helhet betraktad är sådan att placering på den öppna arbetsmarknaden inte är möjlig.

Det som föreskrivs i 1 mom. 3 punkten tillämpas tills ett i 2 kap. 7 § 2 mom. avsett samtal om jobbsökning har ordnats för den arbetssökande. Det som föreskrivs i den förstnämnda bestämmelsen tillämpas även efter samtalet om jobbsökning, om det i sysselsättningsplanen eller den ersättande planen har avtalats att studierna i läs- och skrivkunnighet fortsätter inom en månad efter det att sysselsättningsplanen eller den ersättande planen utarbetades.

Betänkande AjUB 17/2021 rd

8 §

Att vägra ta emot en platsanmälan och att ta bort en anmälan

Arbets- och näringsmyndigheten kan vägra ta emot en platsanmälan om en ledig anställning och kan ta bort en anmälan ur arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem om det utifrån anmälan är uppenbart eller utifrån arbetsgivarens tidigare handlande eller i övrigt finns grundad anledning att misstänka att

- 1) arbetsgivaren bryter mot ett lagstadgat diskrimineringsförbud,
- 2) arbetsgivaren söker arbetstagare för lagstridiga arbetsuppgifter eller i fråga om vilka det strider mot lag att anställa den som söks,
- 3) arbetsgivaren väsentligt försummar sina skyldigheter enligt 2 kap. i arbetsavtalslagen eller 2 och 3 kap. i lagen om sjöarbetsavtal eller sin skyldighet att betala skatter och lagstadgade avgifter,
- 4) det på arbetsplatsen föreligger ett uppenbart hot om våld eller förekommer trakasserier eller annat osakligt bemötande som medför olägenhet eller risk för arbetstagarens hälsa, eller
- 5) det på grund av uppgiftens natur eller av annan motsvarande orsak inte är ändamålsenligt att stödja tillsättningen genom arbetsförmedling.

En förutsättning för att vägra ta emot eller för att ta bort en anmälan i de situationer som avses i 1 mom. 1 och 2 punkten är att arbetsgivaren inte trots uppmaning av arbets- och näringsmyndigheten har rättat sin platsanmälan.

Arbets- och näringsmyndigheterna ska fatta beslut om att vägra ta emot en anmälan eller om att ta bort en anmälan skriftligen. I 14 kap. 1 § föreskrivs det om sökande av ändring i arbets- och näringsmyndighetens beslut.

14 kap.

Sökande av ändring

1 §

Omprövningsbegäran och besvär

Omprövning får inte begäras och besvär får inte anföras när det gäller arbets- och näringsbyråns avgörande att ålägga den arbetssökande jobbsökningsskyldighet eller att inte erbjuda kunden sakkunnigbedömningar, vägledning för yrkesval och karriär samt träning eller prövning eller att inte stödja den arbetssökandes frivilliga studier eller att inte godkänna ett meddelande om avbrytande av studier som stöds.

Betänkande AjUB 17/2021 rd

2 §

Ändring i beslut om avslag av registrering och beslut om kostnadsersättning

Med avvikelse från 1 § 1 mom. får ändring i ett beslut om avslag på ansökan om registrering som arbetssökande och om sådan kostnadsersättning som avses i 9 kap. 1 § 3 mom. sökas hos besvärsnämnden för social trygghet. Ändring i beslut av besvärsnämnden för social trygghet får sökas hos försäkringsdomstolen. Ändring i försäkringsdomstolens beslut får inte sökas genom besvär.

— — — — —

Denna lag träder i kraft den 20 .

2. Bestämmelsen i 2 kap. 6 § 1 mom. 1 punkten i denna lag tillämpas på personer som är registrerade som arbetssökande efter det att lagen har trätt i kraft.

3. Om en person är registrerad som arbetssökande före ikraftträdandet av denna lag, tillämpas 2 kap. 6 § 1 mom. 2 punkten i denna lag när tre månader har förflutit från det att den senaste i 2 kap. 4 § 2 mom. avsedda intervjun med den arbetssökande hölls, enligt den lydelse paragrafen och momentet hade när lagen trädde i kraft.

4. Om en person är registrerad som arbetssökande före ikraftträdandet av denna lag, tillämpas 2 kap. 6 § 1 mom. 3 punkten i denna lag när ett sådant samtal om jobbsökning som avses i 3 momentet har ordnats för personen och han eller hon har varit arbetslös i sex månader.

5. Det som föreskrivs i 2 kap. 7 § 2 mom. tillämpas på ordnande av samtal om jobbsökning och kompletterande samtal om jobbsökning, om den arbetssökandes arbetskraftspolitiska utbildning, frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån, arbetsprövning, period med lönesubvention eller rehabilitering upphör den 1 juni 2022 eller senare.

— — — — —

2.

Lag

om ändring **och temporär ändring** av lagen om utkomstskydd för arbetslösa

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) 1 kap. 5 § 1 mom. 9 punkten samt 2 a kap. 12 a och 13 a §, sådana de lyder, 1 kap. 5 § 1 mom. 9 punkten i lag 1001/2012, 2 a kap. 12 a § i lag 1451/2016 och 2 a kap. 13 a § i lag 423/2021,

ändras 2 kap. 1 § 3 mom. och 16 § 1 mom. 2 punkten, 2 a kap. 1 och 4—7 §, 8 § 1 mom., 9—12, 13 och 14 § samt 10 kap. 4 § 2 mom. och 14 kap. 1 a § 1 mom.,

Betänkande AjUB 17/2021 rd

sådana de lyder, 2 kap. 1 §:n 3 mom. i lag 1001/2012 och 2 kap. 16 § 1 mom. 2 punkten i lag 1374/2014, 2 a kap. 1 § i lagarna 288/2012, 1049/2013 och 128/2019, 2 a kap. 4 och 6 §, 8 § 1 mom., 12 och 13 § samt 10 kap. 4 § 2 mom. i lag 1451/2016, 2 a kap. 5 § i lagarna 1451/2016 och 380/2018, 2 a kap. 7 och 11 § i lag 288/2012, 2 a kap. 9 § i lagarna 288/2012, 1370/2014 och 1451/2016, 2 a kap. 10 § i lagarna 1370/2014, 1374/2014 och 1451/2016 och 2 a kap. 14 § i lagarna 288/2012, 918/2012, 1374/2014 och 1451/2016 samt 14 kap. 1 a § 1 mom. i lag 380/2018, och

fogas till 2 a kap. **temporärt** en ny 14 a § som följer:

2 kap.

Allmänna arbetskraftspolitiska förutsättningar för erhållande av förmåner

1 §

Arbetslös arbetssökande

Som arbetssökande betraktas de som på det sätt som bestäms i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice

- 1) är registrerade som arbetssökande i arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem,
 - 2) har hållit sin jobbsökning i kraft vid arbets- och näringsbyrån,
 - 3) sköter ärenden hos arbets- och näringsbyrån så som byrån förutsätter.
-

16 §

Återfående av rätten till utkomstskydd för arbetslösa i fråga om unga personer som saknar utbildning

En ung person som saknar utbildning och som på grund av de begränsningar som anges i 13 § 2 mom. eller 14 § 3 mom. har förlorat sin rätt till arbetslöshetsförmån, har rätt till arbetslöshetsförmån på grundval av arbetslöshet, om han eller hon

-
- 2) under minst 21 kalenderveckor har handlat på det sätt som avses i 2 a kap. 10 § 2 mom.
-

Betänkande AjUB 17/2021 rd

2 a kap.

Förfaranden som är arbetskraftspolitiskt klandervärda

1 §

Att lämna arbetet och att bli uppsagd

En arbetssökande har inte rätt till arbetslöshetsförmåner under 45 dagar från anställningsförhållandets upphörande, om den arbetssökande utan giltig orsak har lämnat sitt arbete eller genom ett förfarande som kan anses som klandervärt har varit orsak till att anställningsförhållandet upphörde. Om arbetet skulle ha varat högst fem dagar, har den arbetssökande dock inte rätt till arbetslöshetsförmåner under 30 dagar från anställningsförhållandets upphörande.

Det som föreskrivs i 1 mom. tillämpas också när personens utförande av arbete och löneutbetalning har avbrutits helt och hållet av en orsak som avses i 43 § i lagen om riksdagens tjänstemän, 6 kap. 63 § i kyrkolagen, 47 § i lagen om kommunala tjänsteinnehavare, 48 § i lagen om försvarsmakten, 31 § i lagen om Finlands Banks tjänstemän, 42 § i lagen om republikens presidents kansli eller i 40 § i statstjänstemannalagen.

Har en arbetstagare, vars arbetsavtal har sagts upp på en grund som avses i 7 kap. 2 § i arbetsavtalslagen eller i 8 kap. 2 § i lagen om sjöarbetsavtal eller vars arbetsavtal har hävts på grundval av 8 kap. 1 § 1 mom. i arbetsavtalslagen eller 9 kap. 1 § 1 mom. i lagen om sjöarbetsavtal, bevisligen bestritt uppsägningen eller hävningen inom tre månader efter det att anställningsförhållandet upphört, kan det förrän ett slutligt avgörande i arbetsavtalsärendet har fattats inte anses att arbetstagaren själv på det sätt som avses i 1 mom. har varit orsak till att anställningsförhållandet upphörde, om det inte kan anses att bestridandet är uppenbart grundlöst.

4 §

Vägran att ta emot arbete

En arbetssökande har inte rätt till arbetslöshetsförmåner under en tid av 45 dagar från det att 30 dagar har förflutit från vägran att ta emot arbete, om den arbetssökande under den tid han eller hon är arbetslös utan giltig orsak vägrar ta emot arbete som individuellt erbjuds honom eller henne eller som han eller hon blivit vald till.

Om arbetet skulle ha varat högst två veckor, har den arbetssökande dock inte rätt till arbetslöshetsförmåner under en tid av 30 dagar. Om en person genom sitt eget förfarande har varit orsak till att ett anställningsförhållande inte har kommit till stånd, anses han eller hon ha vägrat ta emot arbete.

Som giltig orsak för att vägra ta emot arbete anses någon av de orsaker som avses i 5—8 § eller andra med dem jämförbara orsaker. Om en person vägrar ta emot erbjudet arbete förutsätts det utöver att det finns en giltig orsak att den arbetssökande inte var medveten om de omständigheter som avses i 5—8 § eller omständigheter som kan jämföras med dessa när han eller hon sökte arbetet.

Om det inte finns anledning till någon annan bedömning anses den arbetssökande ha vägrat ta emot arbete den dag arbets- och näringsbyrå eller arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter får kännedom om att den arbetssökande har förfarit på det sätt som avses i 1 eller 2 mom.

Betänkande AjUB 17/2021 rd

eller den dag då den arbetssökande har förfarit på det sätt som avses i 1 eller 2 mom. Närmare bestämmelser om den tidpunkt då den arbetssökande anses ha vägrat ta emot arbete utfärdas genom förordning av statsrådet.

5 §

Giltig orsak för vägran att ta emot arbete som beror på personen

En person har giltig orsak att vägra ta emot arbete, om

- 1) arbetet inte med beaktande av personens arbetsförmåga kan anses vara lämpligt för honom eller henne,
- 2) arbetet står i konflikt med hans eller hennes religiösa eller etiska övertygelse, eller
- 3) han eller hon inte ges skälig tid att ordna vård för barn eller vård av någon annan närstående person som är beroende av honom eller henne och att undanröja svårigheter som beror på arbetsväg och andra motsvarande begränsningar.

6 §

Giltig orsak för vägran att ta emot arbete som beror på arbetet

En person har giltig orsak att vägra ta emot arbete, om

- 1) det för arbetet inte betalas lön enligt kollektivavtal eller, om det inte finns något kollektivavtal för branschen, lönen för heltidsarbete inte är minst 1 134 euro i månaden,
- 2) den lön som betalas för arbetet är baserad helt på provision eller, om lönen delvis är baserad på provision, den del av lönen som är baserad på fast lön för heltidsarbete inte uppgår till minst 1 134 euro i månaden.
- 3) lönen för ett deltidsarbete och den arbetslöshetsförmån som eventuellt betalas till honom eller henne, efter avdrag av kostnader för arbetsresor och övriga kostnader som beror på att han eller hon tar emot arbetet, blir mindre än den arbetslöshetsförmån som annars betalas till honom eller henne,
- 4) den lön som betalas för ett arbete som anvisats den arbetslösa med stöd av 3 kap. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, efter avdrag av kostnader för arbetsresor och övriga kostnader som beror på att han eller hon tar emot arbetet, blir mindre än den arbetslöshetsförmån som annars betalas till honom eller henne,
- 5) arbetet förutsätter utförande av sådana uppgifter som är uppenbart osedliga eller strider mot god sed,
- 6) arbetet är förenat med ett uppenbart hot om våld,
- 7) det i arbetet förekommer trakasserier eller annat osakligt bemötande som medför olägenhet eller risker för arbetstagarens hälsa, eller
- 8) arbetet berörs av strejk, lockout eller blockad.

Betänkande AjUB 17/2021 rd

7 §

Giltig orsak för vägran att ta emot arbete som beror på arbetsplatsens belägenhet

En person har giltig orsak att vägra ta emot erbjudet arbete, om

- 1) de dagliga arbetsresorna vid heltidsarbete skulle överstiga i genomsnitt tre timmar,
- 2) de dagliga arbetsresorna vid deltidsarbete skulle överstiga i genomsnitt två timmar,
- 3) arbetet finns utomlands, dock inte i en sådan stat där han eller hon söker arbete och där det till honom eller henne under vistelsen betalas arbetslöshetsförmån enligt en för Finland bindande internationell rättsakt.

8 §

Skydd för yrkesskicklighet

En person har inom tre månader från registreringen som arbetslös arbetssökande eller från ett senare avslutande av heltidsstudier giltig orsak att vägra ta emot arbete som inte motsvarar den yrkesskicklighet som baserar sig på hans eller hennes utbildning och arbetserfarenhet (skydd för yrkesskicklighet). Medan skyddet för yrkesskicklighet gäller har den arbetssökande giltig orsak att vägra ta emot även erbjudet heltidsarbete med iakttagande av vad som föreskrivs i 6 § 3 mom. Skyddet för yrkesskicklighet börjar om från början, när personen har uppfyllt det arbetsvillkor som förutsatts för arbetslöshetsdagpenning och maximitiden för arbetslöshetsdagpenning börjar räknas om från början.

— — — — —

9 §

Förfaranden i samband med jobbsökning och arbetskraftsservice

En arbetssökande har under sju dagar efter en underlåtelse eller ett annat förfarande inte rätt till arbetslöshetsförmån, om han eller hon som arbetslös eller i lönesubventionerat arbete eller som mottagare av arbetslöshetsförmån enligt 3 kap. 3 § 3 mom. utan sådan orsak som avses i 11—14 § eller en med dessa jämförbar giltig orsak under en period på 12 månader en andra gång

1) uteblir från en inledande intervju eller ett samtal om jobbsökning som avses i 2 kap. 5 § eller 6 § 2 mom. i lagen om arbetskrafts- och företagsservice,

2) uteblir från en sådan inledande kartläggning som avses i 9 § i lagen om främjande av integration,

3) vägrar att utarbeta eller revidera en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter den eller genom något annat förfarande än det som avses i 1 eller 2 punkten förorsakar att planen inte kan utarbetas eller revideras,

4) vägrar göra en inledande kartläggning som avses i 9 § i lagen om främjande av integration eller genom något annat än ett sådant förfarande som avses i 2 punkten är orsak till att en inledande kartläggning inte kan genomföras,

Betänkande AjUB 17/2021 rd

5) underlåter att söka arbete på det sätt som förutsätts i en sysselsättningsplan eller en ersättande plan, eller genom sitt eget förfarande är orsak till att jobbsökningen inte leder till sysselsättning,

6) låter bli att söka arbete som erbjuds av arbets- och näringsbyrån eller genom sitt eget förfarande är orsak till att jobbsökningen inte leder till sysselsättning, under förutsättning av minst sex månader har förflutit sedan en i 2 kap. 5 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice avsedd inledande intervju senast ordnades,

7) vägrar delta i eller genom sitt eget förfarande är orsak till att för honom eller henne inte kan ordnas någon av följande serviceformer:

a) jobbsökarträning, karriärträning, arbetskraftsutbildning, utbildningsprövning eller arbetsprövning enligt lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice,

b) arbetskraftsutbildning enligt lagen om yrkesutbildning,

c) frivilliga studier enligt 22—24 § i lagen om främjande av integration, eller

d) arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte enligt lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte,

8) avbryter eller av eget förvållande blir tvungen att avbryta i 7 punkten avsedd service,

9) vägrar delta i annan än sådan i sysselsättningsplanen eller en ersättande plan överenskommen av arbets- och näringsmyndigheten, kommunen eller serviceproducenten ordnad i 6 punkten avsedd service som stöder jobbsökningen eller sysselsättningen eller genom sitt eget förfarande är orsak till att för honom eller henne inte kan ordnas sådan service,

10) avbryter eller av eget förvållande blir tvungen att avbryta i 9 punkten avsedd service,

11) vägrar delta i en undersökning eller bedömning av arbetsförmågan som behövs för bedömning av servicebehovet eller genom sitt eget förfarande är orsak till att för honom eller henne inte kan ordnas sådan service, eller

12) underlåter att iaktta vad som i en sektorsövergripande sysselsättningsplan har överenskomits om förbättrande av de allmänna förutsättningarna för jobbsökning och sysselsättning, om han eller hon inte har ålagts jobbsökningsskyldighet enligt 3 kap. 7 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice.

Ett sådant förfarande som avses i 1 mom. 5 och 6 punkten bedöms i dess helhet under varje granskningsperiod för jobbsökningsskyldigheten enligt 3 kap. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice.

10 §

Upprepade förfaranden i samband med jobbsökning och arbetskraftsservice

En arbetssökande som är arbetslös eller i lönesubventionerat arbete eller som får arbetslöshetsförmån enligt 3 kap. 3 § 3 mom. och utan sådan orsak som avses i 11—14 § eller en med dessa jämförbar giltig orsak under en period på 12 månader förfar på ett sådant sätt som avses i 9 § 1 mom. 1—12 punkten

1) en tredje gång, har under 14 dagar efter det förfarande som avses i bestämmelsen inte rätt till arbetslöshetsförmåner,

2) en fjärde gång eller fler än fyra gånger, har tills vidare efter det förfarande som avses i bestämmelsen inte rätt till arbetslöshetsförmåner innan rätten till förmåner återställs på det sätt som avses i 2 eller 3 mom. (skyldighet att vara i arbete).

Betänkande AjUB 17/2021 rd

Rätten till arbetslöshetsförmån återställs efter ett förfarande som har lett till föreläggande av skyldighet att vara i arbete när den arbetssökande i sammanlagt minst tolv kalenderveckor har

1) varit i sådant arbete som räknas in i arbetsvillkoret,
2) deltagit i någon annan sysselsättningsfrämjande service än arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån eller frivilliga studier enligt 22—24 § i lagen om främjande av integration,

3) bedrivit frivilliga heltidsstudier enligt 2 kap. 10 § 2 mom., eller

4) varit sysselsatt på heltid i företagsverksamhet eller eget arbete.

Rätten till arbetslöshetsförmån återställs också efter ett förfarande som har lett till föreläggande av skyldighet att vara i arbete, om

1) den arbetssökande ~~fullständigt rättar ett i 9 § 1 mom. 1—12 punkten avsett förfarande~~ inom tre månader efter en i 2 kap. 5 § 1 mom. i lagen om offentlig arbeidskrafts- och företagsservice avsedd inledande intervju ~~rättar ett i 9 § 1 mom. 1—12 punkten avsett förfarande som lett till föreläggande av skyldighet att vara i arbete~~; skyldigheten att vara i arbete gäller dock alltid i minst 14 dagar, eller

2) minst fem år har förflutit från det att en skyldighet att vara i arbete inträdde.

Det som föreskrivs i 1 mom. och i 9 § tillämpas inte under den tid den arbetssökande enligt 1 mom. eller 9 § inte har rätt till arbetslöshetsförmåner. Det som föreskrivs i 1—9 § och i 2 kap. 13 § 2 mom. samt 14 § 3 mom. tillämpas inte under tiden för en skyldighet att vara i arbete.

11 §

Giltig orsak att inte delta i åtgärder som ingår i serviceprocessen för arbetssökande

En arbetssökande har giltig orsak att utebli från en inledande intervju, ett samtal om jobbsökning eller ett kompletterande samtal om jobbsökning som avses i 2 kap. 5 och 6 § i lagen om offentlig arbeidskrafts- och företagsservice, en inledande kartläggning enligt 9 § i lagen om främjande av integration och ett möte där en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter den ska utarbetas eller revideras, om

1) den arbetssökande uteblir från mötet på grund av sjukdom eller olycksfall eller av en orsak som inte beror på personen själv,

2) den arbetssökande har någon annan godtagbar anledning att utebli från mötet, eller

3) den arbetssökande i förväg har underrättat arbets- och näringsbyrån om att han eller hon är förhindrad att närvara och arbets- och näringsbyrån godkänner den orsak personen har uppgett för att den inledande intervjun, samtalet om jobbsökning, det kompletterande samtalet om jobbsökning eller den inledande kartläggningen ska senareläggas.

Den arbetssökande anses inte ha förfarit på ett sådant sätt som avses i 9 § 1 mom. 3 eller 4 punkten på den grunden att han eller hon inte har kunnat nås per telefon för en inledande intervju, ett samtal om jobbsökning, ett kompletterande samtal om jobbsökning, en inledande kartläggning eller ett möte där en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter den ska utarbetas eller revideras.

Betänkande AjUB 17/2021 rd

12 §

Giltig orsak att inte fullfölja en sysselsättningsplan

En arbetssökande har giltig orsak att låta bli att fullfölja en sysselsättningsplan och en plan som ersätter sysselsättningsplanen till den del

- 1) den jobbsökningsskyldighet som ingår i planen inte motsvarar det som föreskrivs i 3 kap. 3 och 5—7 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice,
- 2) jobbsökningsskyldigheten har tagits in i annan utformning i sysselsättningsplanen eller en plan som ersätter den, om det när skyldigheten ålades borde ha tagits hänsyn till utförd arbetstid,
- 3) den arbetssökande under granskningsperioden för jobbsökningsskyldigheten under minst två veckor har varit sysselsatt på heltid utan avbrott, eller
- 4) den arbetssökande på grund av arbetsoförmåga inte har kunnat uppfylla den jobbsökningsskyldighet som avses i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice i enlighet med planen.

13 §

Giltig orsak att låta bli att söka arbete som erbjuds av arbets- och näringsbyrån

Den arbetssökande har giltig orsak att låta bli att söka arbete som erbjuds av arbets- och näringsbyrån, om

- 1) någon av de orsaker som avses i 5–8 § föreligger,
- 2) den arbetssökande är i deltidsarbete som varar i högst två veckor,
- 3) den arbetssökande under den i 2 kap. avsedda granskningsperioden för jobbsökningsskyldigheten har sökt möjliga jobb på det sätt som förutsatts och meddelat att jobbsökningsskyldigheten har uppfyllts innan arbets- och näringsbyrån lämnar erbjudandet om arbete eller på något annat tillförlitligt sätt visar att möjliga jobb har sökts före erbjudandet om arbete,
- 4) mottagandet av arbete som erbjuds leder till att den arbetssökandes i 6 kap. i lagen om offentlig arbetskrafts- eller företagsservice avsedda arbetskraftsutbildning eller i 22—24 § i lagen om främjande av integration avsedda frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån avbryts av orsaker som är oberoende av personen själv.

14 §

Giltig orsak att vägra delta i service och att avbryta servicen

En person har giltig orsak att vägra delta i service som avses i 9 § och att avbryta servicen, om

- 1) servicen inte lämpar sig för honom eller henne med beaktande av hans eller hennes hälsotillstånd eller arbets- och funktionsförmåga,
- 2) de dagliga resorna till och från platsen där servicen ordnas överstiger i genomsnitt tre timmar,
- 3) serviceanordnaren väsentligen försummar sitt ansvar för arbetarskyddet för deltagaren eller om servicen av någon annan orsak inte kan ordnas på ett säkert sätt,
- 4) serviceanordnaren väsentligen försummar att iaktta lagstiftningen om anordnande av service eller villkoren i det avtal som ingåtts om servicen,

Betänkande AjUB 17/2021 rd

5) servicen väsentligen avviker från det som överenskommits i sysselsättningsplanen eller den plan som ersätter sysselsättningsplanen.

En person har giltig orsak att vägra delta i arbetskraftspolitisk utbildning och avbryta utbildningen också om ett arbete inom branschen i fråga inte är lämpligt för honom eller henne med beaktande av hans eller hennes hälsotillstånd och arbetsförmåga eller om försörjningen för personen och dem han eller hon ska försörja inte tryggas på ett rimligt sätt under tiden för utbildningen. Försörjningen för personen och dem han eller hon ska försörja tryggas på ett rimligt sätt om den arbetssökande har rätt till förmåner på samma nivå som arbetslöshetsförmån.

Om personen har begärt omprövning av eller anfört besvär över ett beslut som gäller avbrytande av service och det inte kan anses att begäran om omprövning eller besvären uppenbart saknar grund, kan det inte förrän ärendet avgjorts slutligt anses att han eller hon av eget förvållande har avbrutit servicen.

14 a §

Kostnader för deltagande i service

Vid tillämpningen av 9 och 10 § har en person en giltig orsak att inte fullfölja sysselsättningsplanen eller en plan som ersätter den också till den del det i planen har avtalats om deltagande i annan service än sysselsättningsfrämjande service, samt en giltig orsak att vägra delta i annan service än sysselsättningsfrämjande service och att avbryta servicen, om han eller hon orsakas oundvikliga kostnader för deltagandet i servicen och inte betalas kostnadsersättning enligt 9 kap. 1 § 3 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice eller motsvarande ersättning med stöd av någon annan lag.

10 kap.

Bestämmelser om förmåner som betalas under tiden för sysselsättningsfrämjande service

4 §

Avvikande tillämpning av denna lag under tiden för sysselsättningsfrämjande service

Under tiden för arbetskraftsutbildning och arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån samt under tiden för utbildning i läs- och skrivkunnighet enligt 22—24 § i lagen om främjande av integration i form av studier som på det sätt som avses i 2 kap. 10 § 2 mom. bedrivs på heltid tillämpas inte 2 kap., 2 a kap. 1 § och det som i 4 § föreskrivs om arbete som arbetsgivaren erbjuder arbetstagaren individuellt, 3 kap. 1 § 3 mom., 6 kap. 8 § och 7 kap. 2 §.

Betänkande AjUB 17/2021 rd

14 kap.

Särskilda bestämmelser

1 a §

Justeringar med lönekoeficient

De belopp som anges i 2 kap. 7 § 1 mom. 7 punkten, 2 a kap. 2 § 1 mom. 4 punkten och 6 § 1 och 2 punkten, 5 kap. 4 § 3 mom. och 7 § 1 mom. samt 6 kap. 11 § 2 mom. justeras årligen från ingången av januari månad med den lönekoeficient (*lönekoeficient*) som avses i 96 § 1 mom. i lagen om pension för arbetstagare.

Denna lag träder i kraft den 20 . **Lagens 2 a kap. 14 a § gäller till och med den 31 december 2023.**

På ett förfarande från en arbetssökandes sida som ägt rum före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

När det bedöms om den arbetssökandes förfarande är upprepat på det sätt som avses i 2 a kap. 9 och 10 §, beaktas inte ett sådant förfarande som ägt rum före lagens ikraftträdande.

Lagens 2 a kap. 14 a § tillämpas på underlåtelse att fullfölja sysselsättningsplanen eller en plan som ersätter denna, vägran att delta i service eller avbrytande av servicen, om servicen har eller skulle ha börjat senast den 30 juni 2023.

3.

Lag

om ändring av lagen om ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen (1269/2020) 2 § 1 mom. 1 punkten, 4 och 6 §, 8 § 1 och 2 mom., 9 § 1 mom. 1 punkten och 15 §, av dem 4 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 421/2021, som följer:

Betänkande AjUB 17/2021 rd

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

- 1) *arbetslös* en person som
 - a) inte står i ett anställningsförhållande; som arbetslös betraktas även den som står i ett anställningsförhållande och som är permitterad på heltid eller vars ordinarie arbetstid per vecka är under fyra timmar eller vars varierande arbetstid per vecka enligt ett arbetsavtal med garanterad miniarbetstid är under fyra timmar,
 - b) inte på det sätt som avses i 2 kap. i lagen om utkomtskydd för arbetslösa är sysselsatt på heltid i företagsverksamhet eller i eget arbete mer än två veckor utan avbrott; som arbetslös betraktas även den som utan hinder av sysselsättning i företagsverksamhet eller i eget arbete har rätt till arbetslöshetsförmån enligt 2 kap. 5 a § i lagen om utkomtskydd för arbetslösa, och
 - c) inte är studerande på heltid enligt 2 kap. i lagen om utkomtskydd för arbetslösa; som arbetslös betraktas även den som utan hinder av studier har rätt till arbetslöshetsförmån enligt 2 kap. 10 a § i lagen om utkomtskydd för arbetslösa,
-

4 §

Kunderna hos försöksområdets kommuner

Kunder hos en kommun inom ett försöksområde är de arbetslösa arbetssökande, de arbetssökande som löper risk att bli arbetslösa inom två veckor, de arbetssökande som är sysselsatta och de arbetssökande som deltar i sysselsättningsfrämjande service, vilka har sin hemkommun i den kommunen och som

- 1) inte uppfyller villkoren för erhållande av inkomstrelaterad dagpenning enligt 5 kap. 2 § 1 mom. eller 6 § 1 mom. i lagen om utkomtskydd för arbetslösa, eller
- 2) är under 30 år, invandrare eller personer med ett främmande språk som modersmål.

Kunder hos försöksområdets kommuner är de personer som hör till de kundgrupper som avses i 1 mom. och som vid ikraftträdandet av denna lag har anmält sig som arbetslösa arbetssökande eller under försöket anmäler sig som arbetslösa arbetssökande, eller som under försöket anmäler sig som arbetssökande och som löper risk att bli arbetslösa inom två veckor, och som arbets- och näringsbyråerna överför till att bli kunder hos en kommun inom ett försöksområde.

6 §

Upphörande och inledande på nytt av en kundrelation

På upphörandet av en kundrelation med den som har hänvisats till att bli kund hos en kommun inom ett försöksområde tillämpas vad som i 2 kap. 2 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice föreskrivs om upphörande av giltigheten för jobbsökningen. En kund hos en kommun inom ett försöksområde kan lämna in ett sådant meddelande och en sådan redogörelse som avses i den nämnda bestämmelsen till kommunen inom försöksområdet eller till arbets- och näringsmyndigheten.

Betänkande AjUB 17/2021 rd

Om jobbsökningen för en kund hos en kommun inom ett försöksområde har upphört och personen, medan försöket pågår, på nytt inleder jobbsökning i enlighet med 2 kap. 1 och 3 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, fortsätter kundrelationen hos kommunen inom försöksområdet, även om de förutsättningar som anges i 4 § 1 mom. 1 och 2 punkten i denna lag inte skulle uppfyllas.

En person som varit kund hos en kommun inom ett försöksområde kan inleda jobbsökningen på nytt även genom en begäran om detta hos kommunen inom försöksområdet. Kommunen kan begränsa personens rätt att inleda jobbsökning elektroniskt via den nättjänst som är avsedd för ändamålet, om jobbsökningens giltighet har upphört med stöd av 2 kap. 2 § 1 mom. 2 eller 3 punkten i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. Om en enskild kund inte kan registreras som arbetssökande, meddelar kommunen beslut om avslag av registrering.

8 §

Intervjuer med arbetssökande och bedömning av arbetssökandes servicebehov

Kommunerna inom försöksområdena ordnar de intervjuer med arbetssökande som avses i 2 kap. 5 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice och svarar för de uppgifter som avses i 6—12 § i det kapitlet i stället för arbets- och näringsbyrån.

Under försöket tillämpas på kommunen vad som i 2 kap. 4 och 14 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice föreskrivs om information till arbetssökande och arbets- och näringsmyndighetens skyldigheter och vad som i 2 a kap. 15 § i den lagen föreskrivs om påminnelse.

9 §

Uppgifter med anknytning till försöksområdets kommuners planer

Kommunen inom försöksområdet sköter i fråga om sina kunder de uppgifter som ålagts arbets- och näringsbyrån när det gäller att enligt

1) lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice och de bestämmelser som utfärdats med stöd av 2 kap. 12 § i den lagen utarbeta en sysselsättningsplan för kunden,

15 §

Skyldigheter för arbetslösa arbetssökande kunder hos försöksområdets kommuner

På skyldigheterna för arbetssökande kunder hos försöksområdets kommuner tillämpas 2 kap. 13 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

Bestämmelser om hur ett förfarande som strider mot skyldigheterna inverkar på rätten att få arbetslöshetsförmån finns i 2 a kap. 9—14 och 14 a § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. På arbete som erbjuds av försöksområdets kommuner tillämpas vad som i 2 a kap. 9 § 1 mom. 6 punkten i den lagen föreskrivs om arbete som erbjuds av arbets- och näringsbyrån.

Betänkande AjUB 17/2021 rd

-
1. Denna lag träder i kraft den 20 .
 2. Bestämmelsen i 2 kap. 6 § 1 mom. 1 punkten i lagen om offentlig arbetskrafts- och företags-service tillämpas med stöd av 8 § 1 mom. i denna lag på personer som är registrerade som arbets-sökande efter det att denna lag har trätt i kraft.
 3. På personer som är registrerade som arbetssökande före ikraftträdandet av denna lag tilläm-pas 2 kap. 6 § 1 mom. 2 punkten i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice med stöd av 8 § 1 mom. i denna lag när tre månader har förflutit från ordnandet av den senaste i 8 § avsedda in-tervjun med den arbetssökande, i den lydelse paragrafen hade vid ikraftträdandet av denna lag.
 4. På personer som är registrerade som arbetssökande före ikraftträdandet av denna lag tilläm-pas 2 kap. 6 § 1 mom. 3 punkten i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice med stöd av 8 § 1 mom. i denna lag när ett sådant samtal om jobbsökning som avses i 3 momentet har ordnats för personen och han eller hon har varit arbetslös i sex månader.
 5. Det som föreskrivs i 2 kap. 7 § 2 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice tillämpas med stöd av 8 § 1 mom. i denna lag på ordnande av samtal om jobbsökning och kom-pletterande samtal om jobbsökning, om den arbetssökandes arbetskraftspolitiska utbildning, fri-villiga studier som stöds med arbetslöshetsförmån, arbetsprövning, period med lönesubvention eller rehabilitering upphör den 1 juni 2022 eller senare.
-

4.

Lag

om ändring av lagen om främjande av integration

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om främjande av integration (1386/2010) 10 § 2 mom., 14 § 1 mom. och 17 § 3 mom. som följer:

10 §

Arrangemang för inledande kartläggning

Åtgärder som ingår i den inledande kartläggningen kan ordnas i stället för de kompletterande samtal om jobbsökning som avses i 2 kap. 6 § 1 mom. 1 punkten i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. Den arbets- och näringsbyrå eller kommun som har ordnat den inledande kartläggningen ska vid behov hänvisa invandraren till tjänster som ordnas av någon annan myn-

Betänkande AjUB 17/2021 rd

dighet eller anordnare av tjänster. Hänvisande ska ske i samarbete med den som anordnar tjänsterna.

— — — — —

14 §

Uppgifter för den myndighet som utarbetar integrationsplanen

Arbets- och näringsbyrån ska i integrationsplanen tillsammans med invandraren komma överens om utbildning, jobbsökning och dess mål samt om åtgärder och tjänster som stöder jobbsökningen och främjar sysselsättningen. I integrationsplanen ska ingå en sådan jobbsökningsskyldighet som avses i 3 kap. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, om inte något annat följer av kapitlets 7 §.

— — — — —

17 §

Skyldigheter som följer av integrationsplanen och utarbetandet av den

Invandraren är skyldig att delta i utarbetandet och revideringen av integrationsplanen, fullfölja den plan som utarbetats tillsammans med honom eller henne samt söka sig till och regelbundet delta i den undervisning i finska eller svenska som ingår i planen och i andra åtgärder och tjänster som överenskommit i planen. Invandraren är också skyldig att inom den tidsfrist och på det sätt som överenskommit i planen underrätta de myndigheter som deltagit i utarbetandet av planen om hur han eller hon har genomfört den. Invandraren ska förvara de utredningar som gäller uppfyllandet av den jobbsökningsskyldighet som avses i 3 kap. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice och visa upp dem för arbets- och näringsbyrån på begäran.

— — — — —

Denna lag träder i kraft den 20 .

5.

Lag

om ändring av 4 och 5 § i lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen (1369/2014)
4 och 5 § som följer:

4 §

Hur en sektorsövergripande sysselsättningsplan utarbetas, följs upp och revideras

Under den utredningsperiod som avses i 3 § ska arbets- och näringsbyrån, kommunen och den arbetslöse tillsammans utarbeta en sektorsövergripande sysselsättningsplan, där de avtalar om arbetskraftsservice, socialservice, hälso- och sjukvårdstjänster samt rehabiliteringstjänster som tillgodoser den arbetslöses behov av service och kommer överens om hur servicen och tjänsterna ska följas upp. I sysselsättningsplanen ska ingå en sådan jobbsökningsskyldighet som avses i 3 kap. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, om inte något annat följer av kapitlets 7 §.

Arbets- och näringsbyrån och kommunen ska följa upp hur sysselsättningsplanen genomförs. Arbets- och näringsbyrån ska se till att sysselsättningsplanen revideras på det sätt som den arbetslöses behov av service kräver, dock minst var tredje månad, och när den arbetslöse särskilt begär det, förutsatt att det inte med hänsyn till den arbetslöses situation är uppenbart onödigt att revidera planen. Kommunen deltar i revideringen av sysselsättningsplanen på det sätt som den arbetsökandes behov av service kräver.

Folkpensionsanstalten ska vara med och utarbeta, följa upp och revidera sysselsättningsplanen, om rehabilitering som tillhandahålls av Folkpensionsanstalten behövs till följd av den arbetslöses behov av service.

På den jobbsökningsskyldighet som ingår i en sektorsövergripande sysselsättningsplan tillämpas det som i 14 kap. 1 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice föreskrivs om förbud mot att begära omprövning och anföra besvär. Närmare bestämmelser om hur en sektorsövergripande sysselsättningsplan ska utarbetas och följas upp och de uppgifter som ska meddelas i samband med uppföljningen samt hur planen ska revideras utfärdas genom förordning av statsrådet.

5 §

Skyldigheter i samband med en sektorsövergripande sysselsättningsplan

En arbetslös är skyldig att vara med och utarbeta och revidera en sektorsövergripande sysselsättningsplan, genomföra den plan som har utarbetats tillsammans med honom eller henne och

Betänkande AjUB 17/2021 rd

ansöka om och delta i den service och de tjänster som ingår i planen. Den arbetslöse är också skyldig att inom den i planen överenskomna tiden och på det överenskomna sättet underrätta de myndigheter som var med och utarbetade sysselsättningsplanen hur han eller hon har genomfört planen. Den arbetslöse ska förvara de utredningar som gäller uppfyllandet av den jobbsökningsskyldighet som avses i 3 kap. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice och visa upp dem för arbets- och näringsbyrån på begäran.

Bestämmelser om hur den arbetslöses rätt att få arbetslöshetsförmåner påverkas vid försumelse av de skyldigheter som avses i 1 mom. finns i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002), och bestämmelser om hur rätten att få utkomststöd påverkas i sådana fall i lagen om utkomststöd (1412/1997).

Arbets- och näringsbyrån och kommunen är skyldiga att upplysa den arbetslöse om skyldigheterna enligt 1 mom.

Denna lag träder i kraft den 20 .

6.

Lag

om ändring av lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte (189/2001) 3 § 1 mom. och det inledande stycket i 3 § 2 mom., 5 § 4 mom., 8 § och 9 § 2 och 3 mom.,

av dem 3 § 1 mom. och det inledande stycket i 3 § 2 mom. samt 5 § 4 mom. sådana de lyder i lag 937/2012 och 8 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 314/2010, 937/2012, 1372/2014 och 702/2020, och

fogas till 28 §, sådan den lyder i lagarna 1293/2002, 937/2012 och 1314/2014, ett nytt 3 mom. som följer:

Betänkande AjUB 17/2021 rd

3 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på utarbetandet av en aktiveringsplan och på anordnandet av arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte för en arbetslös som inte har fyllt 25 år och som har rätt till arbetsmarknadsstöd eller som får utkomststöd och

1) för vilken det har utarbetats en sysselsättningsplan enligt 2 kap. 12 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice (916/2012) och som på grund av arbetslöshet har fått arbetsmarknadsstöd för minst 180 dagar under de senaste tolv kalendermånaderna,

2) för vilken det har utarbetats en sysselsättningsplan enligt 2 kap. 12 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice och som har fått arbetslöshetsdagpenning under arbetslöshetsdagpenningssperioden enligt 6 kap. 7 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, eller

3) för vilken det har ordnats ett samtal om jobbsökning enligt 2 kap. 6 § 1 mom. 2 punkten i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice och vars huvudsakliga försörjning de senaste fyra månaderna har grundat sig på utkomststöd som betalats på grund av arbetslöshet.

Denna lag tillämpas dessutom på utarbetandet av en aktiveringsplan och på anordnandet av arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte för en arbetslös som har fyllt 25 år och som har rätt till arbetsmarknadsstöd eller som får utkomststöd och för vilken det tidigare har utarbetats en sysselsättningsplan enligt 2 kap. 12 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice och

5 §

Utarbetande av aktiveringsplan

Innan arbets- och näringsbyrån vidtar åtgärder ska den försäkra sig om att en sysselsättningsplan enligt 2 kap. 12 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice har utarbetats tillsammans med personen i fråga. Innan kommunen vidtar åtgärder ska den försäkra sig om att arbets- och näringsbyrån tillsammans med personen i fråga har utarbetat en sysselsättningsplan enligt 2 kap. 12 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice eller att arbets- och näringsbyrån har gett den som avses i 3 § 1 mom. 3 punkten i denna lag tillfälle att delta i ett samtal om jobbsökning enligt 2 kap. 6 § 1 mom. 2 punkten i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. Om det inte har varit möjligt att utarbeta en sysselsättningsplan eller bereda personen i fråga tillfälle att delta i ett samtal om jobbsökning på grund av att hans eller hennes jobbsökning inte är i kraft, ska kommunen vidta åtgärder för att utarbeta en aktiveringsplan.

8 §

Planens innehåll

I en aktiveringsplan ska ingå

- 1) uppgifter om personens utbildning och yrkeskarriär,
- 2) en bedömning av effekterna av tidigare offentlig arbetskraftsservice,

Betänkande AjUB 17/2021 rd

3) en bedömning av i vilken mån tidigare sysselsättningsplaner och planer som kommunen utarbetat för personen i fråga har genomförts,

4) uppgifter om åtgärder såsom offentlig Arbetskraftsservice, arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte, annan socialservice samt hälsovårds-, rehabiliterings- och utbildningsservice,

5) jobbsökningsskyldighet enligt 3 kap. i lagen om offentlig Arbetskrafts- och företagsservice, om inte något annat följer av kapitlets 7 §.

När en aktiveringsplan utarbetas ska av de åtgärder som avses i 1 mom. 4 punkten möjligheten att erbjuda offentlig Arbetskraftsservice utredas först. Utöver dessa åtgärder kan planen även innehålla social-, hälso- och sjukvårds-, rehabiliterings- och utbildningsservice som förbättrar möjligheterna att bli sysselsatt.

9 §

Arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte i aktiveringsplanen och den sektorsövergripande sysselsättningsplanen

Innan planen undertecknas ska Arbetskraftsbyrån och kommunen informera personen i fråga om de förmåner och ersättningar som betalas för deltagande i arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte.

Aktiveringsplanen ska revideras vid behov. Arbets- och näringsbyrån ska se till att aktiveringsplanen revideras, dock minst var tredje månad.

28 §

Ändringssökande

I fråga om den jobbsökningsskyldighet som ska ingå i aktiveringsplanen tillämpas vad som i 14 kap. 1 § i lagen om offentlig Arbetskrafts- och företagsservice föreskrivs om förbud mot att begära omprövning och anföra besvär.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Utskottets förslag till uttalanden

1. *Riksdagen förutsätter att regeringen noga följer vilka konsekvenser reformen har för sysselsättningsutvecklingen och för hur servicen lyckas och hur kommunförsöken framskrider samt för hur resurserna räcker och hur de inriktas, och i det sammanhanget lägger särskild vikt vid hur den detaljerade regleringen fungerar, samt att regeringen lämnar en rapport till arbetslivs- och jämställdhetsutskottet om de ovannämnda omständigheterna före*

Betänkande AjUB 17/2021 rd

utgången av 2023. Riksdagen förutsätter att regeringen vid behov vidtar åtgärder för att se över lagstiftningen.

2. *Riksdagen förutsätter att man noga följer om arbets- och näringsbyråernas och försökskommunernas anslag räcker för att ordna högkvalitativa tjänster samt om anslagen fördelas proportionerligt mellan kommunerna och arbets- och näringsbyråerna och att det vid behov anvisas mer anslag för verksamheten i tilläggsbudgetar eller i statsbudgeten för 2023. Vid bedömningen av om anslagen är tillräckliga bör man utöver de personalresurser som kundservicen kräver också beakta de anslag som krävs för att utveckla lokalerna och informationssystemen.*
3. *Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att göra bestämmelserna om arbetskraftsservice och utkomstskydd för arbetslösa mer förutsägbara och begripliga samt ger en rapport om detta till arbetslivs- och jämställdhetsutskottet före utgången av 2023.*

Helsingfors 1.12.2021

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Aino-Kaisa Pekonen vänst
medlem Bella Forsgrén gröna
medlem Atte Kaleva saml
medlem Tuomas Kettunen cent
medlem Rami Lehto saf
medlem Niina Malm sd
medlem Hanna-Leena Mattila cent
medlem Jukka Mäkynen saf
medlem Anders Norrback sv
medlem Ilmari Nurminen sd
medlem Arto Satonen saml
medlem Riikka Slunga-Poutsalo saf
ersättare Jari Myllykoski vänst.

Sekreterare var

utskottsråd Marjaana Kinnunen.

Betänkande AjUB 17/2021 rd

Reservation 1

Reservation 1

Motivering

I propositionen (RP 167/2021 rd) föreslås det ändringar i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, lagen om utkomstskydd för arbetslösa, lagen om ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen, lagen om främjande av integration, lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen och lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte. Genom propositionen genomförs den så kallade nordiska modellen för arbetskraftsservice, som till stora delar påminner om den andra delen av aktiveringsmodellen, som förföll under förra regeringsperioden.

Samlingspartiets utskottsgrupp understöder den skyldighet att söka arbete som ingår i propositionen. Det är viktigt att arbetssökande förutsätts vara aktiva som en förutsättning för att få social trygghet. Detta skapar incitament för att en arbetslös arbetssökandes egen aktivitet har betydelse.

Det största problemet med propositionen kan anses vara att det i propositionen på ett mycket schematiskt sätt fastställs på vilket sätt servicen ska ges. I praktiken borde tyngdpunkten ligga på den inledande kartläggningen av arbetslösa, utarbetandet av sysselsättningsplanen och stödjandet av individuella servicevägar. I propositionen fastställs i praktiken på lagnivå hur ofta möten ska ordnas med arbets- och näringstjänsterna.

Utifrån den sakkunnigutredning som utskottet fått är det också uppenbart att regeringens tilläggsresurser inte kommer att räcka för att fullgöra de nya lagstadgade skyldigheterna. Om det inte finns resurser, kommer detta i praktiken att leda till att de mål som nämns i propositionen inte nås. Det kan inte anses ändamålsenligt.

Regeringen har reserverat 70 miljoner euro i tidsbegränsad RRF-finansiering för att öka personalen i arbets- och näringstjänsterna. Den beräknade ökningen av arbetsmängden hotar ändå att bli större än resursökningen, och många arbetssökande funderar på vad som kommer att hända med den individuella servicen. Samlingspartiet anser att varje individs situation är individuell och att också den hjälp som erbjuds därför måste vara individuell. Därför har samlingspartiet föreslagit att arbetskraftsservicen ska stärkas ytterligare med 20 miljoner euro.

Förslag

Vi föreslår

att riksdagen godkänner lagförslagen enligt betänkandet, men 2 kap. 6 § 1 mom. i lagförslag 1 med ändringar. (*Reservationens ändringsförslag*)

Betänkande AjUB 17/2021 rd
Reservation 1

Reservationens ändringsförslag

6 §

Ordnande av samtal om jobbsökning och kompletterande samtal om jobbsökning

Arbets- och näringsbyrån ska ordna

1) för en arbetslös arbetssökande och en person som hotas av arbetslöshet, **så många samtal om jobbsökning som den bedömer att behövs** under de tre månader som följer på den inledande intervjun; ~~om ett kompletterande samtal om jobbsökning har föregått den inledande intervjun, ordnas dock fyra kompletterande samtal om jobbsökning,~~

2) för en arbetslös arbetssökande och en person som hotas av arbetslöshet samt en annan arbetssökande i deltidanställning eller en arbetssökande vars permittering genomförs i form av förkortad arbetstid, ett kompletterande samtal om jobbsökning alltid då tre månader har förflutit efter den inledande intervjun eller det senaste samtalet om jobbsökning enligt denna punkt,

3) för en arbetslös arbetssökande, **så många kompletterande samtal om jobbsökning som den bedömer att behövs** alltid då sex månader förflutit från den inledande intervjun eller från ett tidigare kompletterande samtal om jobbsökning enligt denna punkt,

4) för en enskild kund, utöver vad som föreskrivs i 1–3 punkten, kompletterande samtal om jobbsökning på det sätt som servicebehovet förutsätter.

(2 och 3 mom. som i AjUB)

Helsingfors 1.12.2021

Arto Satonen saml

Atte Kaleva saml

Betänkande AjUB 17/2021 rd Reservation 2

Reservation 2

Motivering

Vi sannfinländare anser det vara viktigt att regeringen vidtar aktiva åtgärder för att stärka sysselsättningen och minska arbetslösheten. Men utifrån de sakkunnigas synpunkter tvivlar vi på att den modell som regeringen föreslår kommer att uppnå de mål som ställts upp för den.

I centrum för modellen ligger mer frekventa möten med arbetssökande och stärkta resurser för arbetskraftsservicen. Nyttan av modellen blir liten: antalet anställda vid arbets- och näringsbyråerna och de kommuner som deltar i kommunförsöket för främjande av sysselsättningen utökas med cirka 1 200 årsverken, men modellen beräknas öka sysselsättningen med bara 9 500—10 000 personer. Den ökning av sysselsättningen som uppnås med modellen väntas minska de offentliga utgifterna på lång sikt med uppskattningsvis cirka 230 miljoner euro per år. Med beaktande av de kostnader som medförs av resursökningen är nettoeffekten dock endast cirka 140 miljoner euro. På grund av den omedelbara utgiftsökningen med 90 miljoner euro uppgår den kalkylerade utgiften per arbetstillfälle således till cirka 9 000 euro även i det fall att de uppställda målen nås.

De sakkunniga som utskottet har hört har lyft fram ett flertal betydande problem med modellen. Det största problemet är att systemet är schablonmässigt och att arbetskraftsservicen inte ges tillräckligt med prövningsrätt och spelrum, utan de ska rutinmässigt ordna ett maximalt antal intervjuer oberoende av hurdana sysselsättningsförutsättningar de arbetssökande har. Enligt en utredning som utskottet fått leder detta till ineffektiv resursanvändning. Regleringen är på många sätt oklar ur den arbetssökandes synvinkel, och särskilt förslaget om skyldigheten att söka jobb är i sin helhet oklart och svårbegripligt ur den arbetslösa arbetssökandes synvinkel. Modellen beaktar inte i tillräcklig utsträckning partiellt arbetsföra, arbetsoförmögna, deltidsanställda, personer som deltar i utbildning och arbetssökande vars situation karaktäriseras av en kombination av dessa faktorer. Påminnelser är tvivelaktiga med tanke på arbetssökandes rättsskydd och det saknas en lämplig möjlighet att söka ändring i sysselsättningsplanen.

Vi anser att inledande intervjuer behövs, men konstaterar att rutinmässiga möten med två veckors mellanrum är onödiga med tanke på de arbetssökande vars sysselsättningsmöjligheter också annars är goda. Den schablonmässiga användningen av resurser till denna del försämrar möjligheterna för de arbetssökande som i synnerhet är i behov av stöd att få det stödet eftersom personalen inom arbetskraftsservicen kommer att ha ont om tid. Sannfinländarnas utskottsgrupp anser att de aktörer som svarar för ordnandet av arbetskraftsservicen bör ha betydligt större möjligheter än vad som föreslagits att fördela resurserna så som de anser vara nyttigast. När det gäller arbetssökande som deltar i utbildning bör det viktigaste vara att personen får slutföra sin utbildning i lugn och ro. Det är inte ändamålsenligt att tvinga till exempel personer som genomgår arbetspraktik inom ramen för sin utbildning att söka arbete. Oförutsedda perioder av arbete kan leda till att studierna fördröjs och inläringen försvåras kvalitativt. I värsta fall kan avbrott i studierna leda till avhopp, vilket också med avseende på de utbildningspolitiska resurserna är ett oändamålsenligt slutresultat.

Betänkande AjUB 17/2021 rd

Reservation 2

Den som är deltidsanställd tills vidare och i synnerhet den som är permitterad på deltid ska inte åläggas att ta emot sådant heltidsarbete där det inte är säkert att arbetet kommer att fortsätta eller som inte motsvarar personens utbildning. Modellen beaktar inte på lämpligt sätt sådant arbete som utförs enligt så kallat nollavtal, där arbetstagaren i praktiken jobbar många timmar. Dessa personer ska intervjuas på samma sätt som arbetslösa. På motsvarande sätt kan de som får rehabilitering eller är partiellt arbetsföra ha små faktiska möjligheter att få jobb eller överhuvudtaget söka arbete enligt modellen. Modellen beaktar heller inte till exempel studerande som utexamineras från andra stadiet och som fortsätter till tredje stadiet. Det är att betrakta som slöseri med resurser om de ska intervjuas innan studieplatsen blivit bekräftad och studierna inletts.

Sakkunniga efterlyste större frihet för dem som ordnar arbets- och näringsjänster att välja sättet att producera tjänsterna och att möjliggöra också användning av köpta tjänster, varvid behovet av personalökningar i den egna produktionen är mindre. Kommunerna bör få ersättning till fullt belopp för de kostnader som användningen av modellen medför. Bland annat rehabiliteringstjänsterna kommer sannolikt att behöva mer resurser till följd av modellen. Överhuvudtaget är resurserna för modellen otillräckliga: arbets- och näringsbyråernas resurser är nästan dubbelt så stora i de andra nordiska länderna i genomsnitt. Regeringen har utfäst sig att öka arbets- och näringsbyråernas resurser med 20 miljoner euro i budgetpropositionen för 2020 och 70 miljoner euro i den nordiska modellen för arbetskraftsservice. Den nordiska nivån kräver ytterligare satsningar med cirka 200 miljoner euro.

Enligt en utredning som utskottet fått är tidsfristerna i den schablonmässiga modellen för korta och orealistiska: i lagreformen föreslås det att den inledande kartläggningen ska göras inom fem dagar. Detta är så gott som omöjligt för klienter med ett främmande språk som modersmål och klienter under integrationstiden, eftersom klienter från länder utanför EU behöver ett separat utlåtande av arbets- och näringsbyrån före den inledande kartläggningen. Dessutom är det nödvändigt att använda tolkningstjänster i kundservice och detta bidrar till att förlänga serviceprocessen. Till exempel när jobbsökningen inleds måste man beställa en tolk till den inledande intervjun. Då kan man bli tvungen att vänta upp till några veckor på att få en tolk. Tidsfristen på fem dagar kan också i fråga om andra klientkategorier anses vara omöjlig i förhållande till resursfördelningen för verksamheten. Klienten kan endast genom brevpост informeras om nödvändiga besök på ett serviceställe. Reformen beaktar inte den tid som behövs för postgången. I praktiken kan man inte komma överens om tidsbokning inom de tidsfrister som lagen förutsätter. Dessutom har det inte gjorts någon kalkyl av vad det ökade behovet av tolktjänster kommer att kosta.

Vi påpekar att modellen enligt sakkunnigbedömningar rentav kan komma att motverka sitt syfte. Skyldigheten att söka arbete enligt propositionen är omfattande och fullföljandet av den kräver att den arbetssökande söker många överflödiga jobb, eventuellt till och med sådana jobb som inte motsvarar hans eller hennes utbildning eller kompetens. Utgångspunkten är att när man mäter kvantitet och inte kvalitet uppstår det en sådan situation på arbetsmarknaden där det också kommer in många ansökningar till företag och arbetsgivare från personer som inte har tillräcklig kompetens eller motivation för att ta emot uppgifterna. Dessutom ökar uppföljningen av jobbsökningen myndighetsarbetet och är nästan omöjlig att genomföra, eftersom till exempel arbetsgivaren inte är skyldig att förmedla uppgifter om sökande till arbets- och näringsmyndigheten. Ändringen kan ha betydande konsekvenser för arbets- och näringsstjänsternas anseende, och detta kan rentav försvåra sysselsättningen av arbetssökande via arbets- och näringsstjänsterna.

Betänkande AjUB 17/2021 rd Reservation 2

Sannfinländarnas utskottsgrupp anser att den modell som föreslås i propositionen påminner om den mycket stela och schematiska modell som infördes i Danmark 2007. Denna ändrades 2015 till en mer individuell modell som leder till en mer ändamålsenlig resursanvändning. Sannfinländarnas utskottsgrupp anser det vara märkligt att man inte utnyttjar Danmarks erfarenheter och inför den motsvarande, flexiblere modell som för närvarande används i Danmark. I stället vill regeringen införa den tidigare danska modellen som man redan har varit tvungen att korrigera. Genom den modellen kan man inte förvänta sig de eftersträvade sysselsättningseffekterna på grund av att resurserna är bristfälliga.

Förslag

Vi föreslår

att riksdagen förkastar lagförslag 1 och 3—6,

att riksdagen godkänner lagförslag 2, men med ändringar (*Reservationens ändringsförslag*) och

att riksdagen godkänner ett uttalande (*Reservationens förslag till uttalande*).

Reservationens ändringsförslag

2.

Lag

om ändring och temporär ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa

I enlighet med riksdagens beslut

~~upphävs i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) 1 kap. 5 § 1 mom. 9 punkten samt 2 a kap. 12 a och 13 a §, sådana de lyder, 1 kap. 5 § 1 mom. 9 punkten i lag 1001/2012, 2 a kap. 12 a § i lag 1451/2016 och 2 a kap. 13 a § i lag 423/2021,~~

~~ändras 2 kap. 1 § 3 mom. och 16 § 1 mom. 2 punkten, i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) 2 a kap. 1 och 4–7 § samt 8 § 1 mom., 9–12, 13 och 14 § samt 10 kap. 4 § 2 mom. och 14 kap. 1 a § 1 mom.,~~

~~sådana de lyder, 2 kap. 1 §:n 3 mom. i lag 1001/2012 och 2 kap. 16 § 1 mom. 2 punkten i lag 1374/2014, 2 a kap. 1 § i lagarna 288/2012, 1049/2013 och 128/2019, 2 a kap. 4 och 6 § samt 8 § 1 mom., 12 och 13 § samt 10 kap. 4 § 2 mom. i lag 1451/2016, 2 a kap. 5 § i lagarna 1451/2016 och 380/2018, 2 a kap. 7 och 11 § i lag 288/2012, 2 a kap. 9 § i lagarna 288/2012, 1370/2014 och 1451/2016, 2 a kap. 10 § i lagarna 1370/2014, 1374/2014 och 1451/2016 och 2 a kap. 14 § i la-~~

Betänkande AjUB 17/2021 rd
Reservation 2

~~garna 288/2012, 918/2012, 1374/2014 och 1451/2016 samt 14 kap. 1 a § 1 mom. i lag 380/2018, och~~

~~föga~~still 2 a kap. temporärt en ny 14 a § som följer:

~~2 kap.~~

~~Allmänna Arbetskraftspolitiska förutsättningar för erhållande av förmåner~~

~~1 §~~

~~Arbetslös arbetssökande~~

~~Som arbetssökande betraktas de som på det sätt som bestäms i lagen om offentlig Arbetskrafts- och företagsservice~~

- ~~1) är registrerade som arbetssökande i Arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem,~~
 - ~~2) har hållit sin jobbsökning i kraft vid Arbets- och näringsbyrån,~~
 - ~~3) sköter ärenden hos Arbets- och näringsbyrån så som byrån förutsätter.~~
-

~~16 §~~

~~Återfående av rätten till utkomstskydd för arbetslösa i fråga om unga personer som saknar utbildning~~

~~En ung person som saknar utbildning och som på grund av de begränsningar som anges i 13 § 2 mom. eller 14 § 3 mom. har förlorat sin rätt till arbetslöshetsförmån, har rätt till arbetslöshetsförmån på grundval av arbetslöshet, om han eller hon~~

-
- ~~2) under minst 21 kalenderveckor har handlat på det sätt som avses i 2 a kap. 10 § 2 mom.~~
-

2 a kap.

Förfaranden som är Arbetskraftspolitiskt klandervärda

1 och 4—8 §

(Som i AjUB)

Betänkande AjUB 17/2021 rd
Reservation 2

9§

Förfaranden i samband med jobbsökning och arbetskraftsservice

En arbetssökande har under sju dagar efter en underlåtelse eller ett annat förfarande inte rätt till arbetslöshetsförmån, om han eller hon som arbetslös eller i lönesubventionerat arbete eller som mottagare av arbetslöshetsförmån enligt 3 kap. 3 § 3 mom. utan sådan orsak som avses i 11—14 § eller en med dessa jämförbar giltig orsak under en period på 12 månader en andra gång

1) uteblir från en inledande intervju eller ett samtal om jobbsökning som avses i 2 kap. 5 § eller 6 § 2 mom. i lagen om arbetskrafts- och företagsservice,

2) uteblir från en sådan inledande kartläggning som avses i 9 § i lagen om främjande av integration,

3) vägrar att utarbeta eller revidera en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter den eller genom något annat förfarande än det som avses i 1 eller 2 punkten förorsakar att planen inte kan utarbetas eller revideras,

4) vägrar göra en inledande kartläggning som avses i 9 § i lagen om främjande av integration eller genom något annat än ett sådant förfarande som avses i 2 punkten är orsak till att en inledande kartläggning inte kan genomföras,

5) underlåter att söka arbete på det sätt som förutsätts i en sysselsättningsplan eller en ersättande plan, eller genom sitt eget förfarande är orsak till att jobbsökningen inte leder till sysselsättning,

6) låter bli att söka arbete som erbjuds av arbets- och näringsbyrån eller genom sitt eget förfarande är orsak till att jobbsökningen inte leder till sysselsättning, under förutsättning av minst sex månader har förflutit sedan en i 2 kap. 5 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice avsedd inledande intervju senast ordnades,

7) vägrar delta i eller genom sitt eget förfarande är orsak till att för honom eller henne inte kan ordnas någon av följande serviceformer:

a) jobbsökarträning, karriärträning, arbetskraftsutbildning, utbildningsprövning eller arbetsprövning enligt lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice,

b) arbetskraftsutbildning enligt lagen om yrkesutbildning,

e) frivilliga studier enligt 22—24 § i lagen om främjande av integration, eller

d) arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte enligt lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte,

8) avbryter eller av eget förvållande blir tvungen att avbryta i 7 punkten avsedd service,

9) vägrar delta i annan än sådan i sysselsättningsplanen eller en ersättande plan överenskommen av arbets- och näringsmyndigheten, kommunen eller serviceproducenten ordnad i 6 punkten avsedd service som stöder jobbsökningen eller sysselsättningen eller genom sitt eget förfarande är orsak till att för honom eller henne inte kan ordnas sådan service,

10) avbryter eller av eget förvållande blir tvungen att avbryta i 9 punkten avsedd service,

11) vägrar delta i en undersökning eller bedömning av arbetsförmågan som behövs för bedömning av servicebehovet eller genom sitt eget förfarande är orsak till att för honom eller henne inte kan ordnas sådan service, eller

12) underlåter att iaktta vad som i en sektorsövergripande sysselsättningsplan har överenskomits om förbättrande av de allmänna förutsättningarna för jobbsökning och sysselsättning, om han eller hon inte har ålagts jobbsökningsskyldighet enligt 3 kap. 7 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice.

Betänkande AjUB 17/2021 rd Reservation 2

~~Ett sådant förfarande som avses i 1 mom. 5 och 6 punkten bedöms i dess helhet under varje granskningsperiod för jobbsökningsskyldigheten enligt 3 kap. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice.~~

~~10§~~

Upprepade förfaranden i samband med jobbsökning och arbetskraftsservice

~~En arbetssökande som är arbetslös eller i lönesubventionerat arbete eller som får arbetslöshetsförmån enligt 3 kap. 3 § 3 mom. och utan sådan orsak som avses i 11—14 § eller en med dessa jämförbar giltig orsak under en period på 12 månader förfar på ett sådant sätt som avses i 9 § 1 mom. 1—12 punkten~~

~~1) en tredje gång, har under 14 dagar efter det förfarande som avses i bestämmelsen inte rätt till arbetslöshetsförmåner,~~

~~2) en fjärde gång eller fler än fyra gånger, har tills vidare efter det förfarande som avses i bestämmelsen inte rätt till arbetslöshetsförmåner innan rätten till förmåner återställs på det sätt som avses i 2 eller 3 mom. (skyldighet att vara i arbete).~~

~~Rätten till arbetslöshetsförmån återställs efter ett förfarande som har lett till föreläggande av skyldighet att vara i arbete när den arbetssökande i sammanlagt minst tolv kalenderveckor har~~

~~1) varit i sådant arbete som räknas in i arbetsvillkoret,~~

~~2) deltagit i någon annan sysselsättningsfrämjande service än arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån eller frivilliga studier enligt 22—24 § i lagen om främjande av integration,~~

~~3) bedrivit frivilliga heltidsstudier enligt 2 kap. 10 § 2 mom., eller~~

~~4) varit sysselsatt på heltid i företagsverksamhet eller eget arbete.~~

~~Rätten till arbetslöshetsförmån återställs också efter ett förfarande som har lett till föreläggande av skyldighet att vara i arbete, om~~

~~1) den arbetssökande inom tre månader efter en i 2 kap. 5 § 1 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice avsedd inledande intervju rättar ett i 9 § 1 mom. 1—12 punkten avsett förfarande som har lett till föreläggande av skyldighet att vara i arbete; skyldigheten att vara i arbete gäller dock alltid i minst 14 dagar, eller~~

~~2) minst fem år har förflutit från det att en skyldighet att vara i arbete inträdde.~~

~~Det som föreskrivs i 1 mom. och i 9 § tillämpas inte under den tid den arbetssökande enligt 1 mom. eller 9 § inte har rätt till arbetslöshetsförmåner. Det som föreskrivs i 1—9 § och i 2 kap. 13 § 2 mom. samt 14 § 3 mom. tillämpas inte under tiden för en skyldighet att vara i arbete.~~

~~11§~~

Giltig orsak att inte delta i åtgärder som ingår i serviceprocessen för arbetssökande

~~En arbetssökande har giltig orsak att utebli från en inledande intervju, ett samtal om jobbsökning eller ett kompletterande samtal om jobbsökning som avses i 2 kap. 5 och 6 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, en inledande kartläggning enligt 9 § i lagen om främjande av integration och ett möte där en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter den ska utarbetas eller revideras, om~~

Betänkande AjUB 17/2021 rd

Reservation 2

~~1) den arbetssökande uteblir från mötet på grund av sjukdom eller olycksfall eller av en orsak som inte beror på personen själv;~~

~~2) den arbetssökande har någon annan godtagbar anledning att utebli från mötet, eller~~

~~3) den arbetssökande i förväg har underrättat arbets- och näringsbyrån om att han eller hon är förhindrad att närvara och arbets- och näringsbyrån godkänner den orsak personen har uppgett för att den inledande intervjun, samtalet om jobbsökning, det kompletterande samtalet om jobbsökning eller den inledande kartläggningen ska senareläggas.~~

Den arbetssökande anses inte ha förfarit på ett sådant sätt som avses i 9 § 1 mom. 3 eller 4 punkten på den grunden att han eller hon inte har kunnat nås per telefon för en inledande intervju, ett samtal om jobbsökning, ett kompletterande samtal om jobbsökning, en inledande kartläggning eller ett möte där en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter den ska utarbetas eller revideras.

~~12§~~

Giltig orsak att inte fullfölja en sysselsättningsplan

En arbetssökande har giltig orsak att låta bli att fullfölja en sysselsättningsplan och en plan som ersätter sysselsättningsplanen till den del

~~1) den jobbsökningsskyldighet som ingår i planen inte motsvarar det som föreskrivs i 3 kap. 3 och 5–7 § i lagen om offentlig Arbetskrafts- och företagsservice;~~

~~2) jobbsökningsskyldigheten har tagits in i annan utformning i sysselsättningsplanen eller en plan som ersätter den, om det när skyldigheten ålades borde ha tagits hänsyn till utförd arbetstid;~~

~~3) den arbetssökande under granskningsperioden för jobbsökningsskyldigheten under minst två veckor har varit sysselsatt på heltid utan avbrott, eller~~

~~4) den arbetssökande på grund av arbetsoförmåga inte har kunnat uppfylla den jobbsökningsskyldighet som avses i lagen om offentlig Arbetskrafts- och företagsservice i enlighet med planen.~~

~~13§~~

Giltig orsak att låta bli att söka arbete som erbjuds av arbets- och näringsbyrån

Den arbetssökande har giltig orsak att låta bli att söka arbete som erbjuds av arbets- och näringsbyrån, om

~~1) någon av de orsaker som avses i 5–8 § föreligger,~~

~~2) den arbetssökande är i deltidsarbete som varar i högst två veckor,~~

~~3) den arbetssökande under den i 2 kap. avsedda granskningsperioden för jobbsökningsskyldigheten har sökt möjliga jobb på det sätt som förutsätts och meddelat att jobbsökningsskyldigheten har uppfyllts innan arbets- och näringsbyrån lämnar erbjudandet om arbete eller på något annat tillförlitligt sätt visar att möjliga jobb har sökts före erbjudandet om arbete;~~

~~4) mottagandet av arbete som erbjuds leder till att den arbetssökandes i 6 kap. i lagen om offentlig Arbetskrafts- eller företagsservice avsedda Arbetskraftsutbildning eller i 22–24 § i lagen om främjande av integration avsedda frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån avbryts av orsaker som är oberoende av personen själv.~~

Betänkande AjUB 17/2021 rd
Reservation 2

~~14 §~~

Giltig orsak att vägra delta i service och att avbryta serviceen

En person har giltig orsak att vägra delta i service som avses i 9 § och att avbryta serviceen, om

- 1) serviceen inte lämpar sig för honom eller henne med beaktande av hans eller hennes hälsotillstånd eller arbets- och funktionsförmåga,

- 2) de dagliga resorna till och från platsen där serviceen ordnas överstiger i genomsnitt tre timmar,

- 3) serviceanordnaren väsentligen försummar sitt ansvar för arbetarskyddet för deltagaren eller om serviceen av någon annan orsak inte kan ordnas på ett säkert sätt,

- 4) serviceanordnaren väsentligen försummar att iaktta lagstiftningen om anordnande av service eller villkoren i det avtal som ingåtts om serviceen,

- 5) serviceen väsentligen avviker från det som överenskommits i sysselsättningsplanen eller den plan som ersätter sysselsättningsplanen.

En person har giltig orsak att vägra delta i arbetskraftspolitisk utbildning och avbryta utbildningen också om ett arbete inom branschen i fråga inte är lämpligt för honom eller henne med beaktande av hans eller hennes hälsotillstånd och arbetsförmåga eller om försörjningen för personen och dem han eller hon ska försörja inte tryggas på ett rimligt sätt under tiden för utbildningen. Försörjningen för personen och dem han eller hon ska försörja tryggas på ett rimligt sätt om den arbetssökande har rätt till förmåner på samma nivå som arbetslöshetsförmån.

Om personen har begärt omprövning av eller anfört besvär över ett beslut som gäller avbrytande av service och det inte kan anses att begäran om omprövning eller besvären uppenbart saknar grund, kan det inte förrän ärendet avgjorts slutligt anses att han eller hon av eget förvållande har avbrutit serviceen.

~~14 a §~~

Kostnader för deltagande i service

Vid tillämpningen av 9 och 10 § har en person en giltig orsak att inte fullfölja sysselsättningsplanen eller en plan som ersätter den också till den del det i planen har avtalats om deltagande i annan service än sysselsättningsfrämjande service, samt en giltig orsak att vägra delta i annan service än sysselsättningsfrämjande service och att avbryta serviceen, om han eller hon orsakas oundvikliga kostnader för deltagandet i serviceen och inte betalas kostnadsersättning enligt 9 kap. 1 § 3 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice eller motsvarande ersättning med stöd av någon annan lag.

Betänkande AjUB 17/2021 rd
Reservation 2

~~10 kap.~~

~~Bestämmelser om förmåner som betalas under tiden för sysselsättningsfrämjande service~~

~~4 §~~

~~Avvikande tillämpning av denna lag under tiden för sysselsättningsfrämjande service~~

~~Under tiden för arbetskraftsutbildning och arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån samt under tiden för utbildning i läs- och skrivkunnighet enligt 22–24 § i lagen om främjande av integration i form av studier som på det sätt som avses i 2 kap. 10 § 2 mom. bedrivs på heltid tillämpas inte 2 kap., 2 a kap. 1 § och det som i 4 § föreskrivs om arbete som arbetsgivaren erbjuder arbetstagaren individuellt, 3 kap. 1 § 3 mom., 6 kap. 8 § och 7 kap. 2 §.~~

~~14 kap.~~

~~Särskilda bestämmelser~~

~~1 a §~~

~~Justeringar med lönekoeficient~~

~~De belopp som anges i 2 kap. 7 § 1 mom. 7 punkten, 2 a kap. 2 § 1 mom. 4 punkten och 6 § 1 och 2 punkten, 5 kap. 4 § 3 mom. och 7 § 1 mom. samt 6 kap. 11 § 2 mom. justeras årligen från ingången av januari månad med den lönekoeficient (lönekoeficient) som avses i 96 § 1 mom. i lagen om pension för arbetstagare.~~

~~Denna lag träder i kraft den 20 . Lagens 2 a kap. 14 a § gäller till och med den 31 december 2023.~~

~~På ett förfarande från en arbetssökandes sida som ägt rum före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.~~

~~När det bedöms om den arbetssökandes förfarande är upprepat på det sätt som avses i 2 a kap. 9 och 10 §, beaktas inte ett sådant förfarande som ägt rum före lagens ikraftträdande.~~

~~Lagens 2 a kap. 14 a § tillämpas på underlåtenhet att fullfölja sysselsättningsplanen eller en plan som ersätter den, vägran att delta i service och avbrytande av servicen, om servicen har eller skulle ha börjat senast den 30 juni 2023.~~

Betänkande AjUB 17/2021 rd
Reservation 2

Reservationens förslag till uttalande

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder en reform av lagstiftningen om utkomstskydd för arbetslösa för behandling i riksdagen. Utgångspunkten för reformen är att arbetssökandens individuella behov beaktas och att tillräcklig finansiering och andra resurser har reserverats för det praktiska genomförandet av reformen.

Helsingfors 1.12.2021

Rami Lehto saf
Riikka Slunga-Poutsalo saf
Jukka Mäkyne saf